

619
1979

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქართველო
№ 12 1979 წ.

საქართველო

1979 წლის 28 ოქტომბერი

შრომისა და ძმობის
გამარჯვების
ღმრთესობის
თბილისში

ა. ბ. სტალინის სახლ-მუზეუმი.

უქრნალ „დროსი“ სპეციალური კორესპონდენტი ალექსანდრე ტახტაძე ეწვია საქაიფელოს კომპარტიის გორის საქაიფო კომიტეტის პრივეტ მილვანს ხელა მაყაშვილს და სთხოვა პასუხი გაეცა რამდენიმე შეკითხვაზე.

● როგორც იტყვიან, ახალი წელი ქარზეა მომდგარა. რა მიწვევებით ეგებება ქართლის გული 1980 წელს?

გორს კარგად იცნობენ თვალუწევნიელი სამშობლოს მშრომლები. პარტიის გორის საქაიფო კომიტეტი, საქაიფო საბჭოს აღმასკომი, ქალაქის თითოეული მშრომელი ძაბასა და ენერჯის არ ზოგავენ, რომ კიდევ უფრო ღამაზი, მიმნიდელო ვახალხს მშობლიური ქალაქი.

უკანასკნელ წლებში გორმა მნიშვნელოვანი რეკონსტრუქციები განიცადა. კიდევ უფრო კმატა, კეთილმოწყობილი, მრავალათასიანი ტურიზმისათვის საინტერესო და მიმზიდველი ვახდა დიდი ტრადიციების ქმნი ქალაქი. გორის ერთ-ერთ მშვენივალ წარმადგენს ქალაქის ისტორიული ციხის ეკლესიას ან რამდენიმე ხნის წინათ აღდართული სკულპტურული კომპოზიცია — ლომზე ამხედრებული გამარჯვებულ ჰაბუტა, რომელიც ცნობილ ქართველ მოქანდაკს, რუსთაველის პრემიის ლაურეატ ვლადიმერ ამბუქელს ეკუთვნის. ეს ქანდაკება ცენტრალური ფიგურა გამარჯვების შემოიროლისა, რომელიც ამ მდამოკუნს დაამყვენებს. აქვე მალე ჩადგება მწყობრში სანდასხვა არქიტექტურული ნაგებობა და ქალაქის გვირგვინი ისტორიის აშასველი მუზეუმის შენობა.

უკანასკნელი ორი წლის მანძილზე განსაკუთრებული ყურადღება დავუთმეთ ქალაქის მშრომლების საყვარელი ადგილის — გორის ციხის მიდამოების მოვალაპტორინობასა და კეთილმოწყობას. მის შემოგარენში ჩატარა მთელი რიგი მს. შემოკებით: ჩრდილოეთის ფერდობზე მოწყობა სათლი ბილიყები, ციხის შემოვლო სიპი კვეთი ნაშენი დეკორატიული ობიექტი, მძღვარი პროექტორებით განათდა ქანდაკებები.

ჩვენს ქალაქს მალე დაამყვენებს პროლეტარიატის დიდი ბელადის ვ. ი. ლენინის ძეგლი, რომლის აგებრია მოქანდაკე ე. თთუფრაძე. ძეგლი აღმართება ფეიქიანა დასახლების დასაწყისში, ლიხაის ჩიხთან.

ახლანდელ დამთავრდა ი. ბ. სტალინის სახლ-მუზეუმის რეკონსტრუქცია, განხო-

რცივლდა რეკონსტრუქცია, კეთილმოწყობა მიმდებარე სკვერი.

ამჟამად სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს თბილისიდან გორში შემოსასვლელ გზატკეცილზე მშრომელთა დასასვენებელი ადგილის, დეკორაციული კმლისა და ქალაქის აღმნიშვნელი ნიშნისკეტის მშენებლობა. კაბიტალურად შეეკეთდა სასტუმროებმა „ინტურისტა“ „ქართლი“, საზოგადოებრივი კვების სხვადასხვა ობიექტები, საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოები... საქმარისა აღიზნის, ბრუნდინარე წყლის გორში კომუნალური მეურნეობის სახით დაბარჯა სამახვეარი მილიონი მანეთი. ეს თანხა მნიშვნელოვანად აღმდებარდა სამი წლის მანძილზე ამ მიზნით დახარჯული თანხის ოდენობას. მინდა ვისარგებლო შემზიხვეით და დიდი მადლობა მოგახსენო საავტობილი გზების, კომუნალური მეურნეობის, კულტურის, ვაჭრობის, საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამინისტროებს, აგრეთვე ქალაქების ქუთაისისა და რუსთაველის, სავარჯის, ბორჯომის რაიონის მშრომლებს, რომლებმაც მძერი დახმარება გვეწიეს გორის კეთილმოწყობაში.

ქალაქის სიამაყეს, მის მაქისკემს, უპირველეს ყოვლისა, მშრომელი ადამიანები ქმნიან სწორედ მათი მონღობებით, მათი შემართებით, მათი თავდადებულ შრომით ეგრება მტკიცე საძირკველი საბჭოთა კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობის ისტორიული გადამწყვეტილებათა წარმატებით დაგვირგენებას.

თვალსაჩინოებისათვის, მიიღეთ, რამდენიმე საგულბსმო ციფრი მოგწოდებოთ. თუ 1975 წლისათვის მრეწველობა აწარმოებდა 130,5 მილიონი მანეთის პროდუქციას, ეს თანხა წელს 159 მილიონამდე გაიზარდა. პროდუქციის წარმოების ზონა 4 წელიწადში 16 პროცენტზე მიაწევს. განსაკუთრებით მაღალ მნიშვნელობას მიაღწიეს საკონსტრუქციო გაერთიანებამ და ავტომრეწველობის საწარმოო გაერთიანებამ. აღნიშნულ პირველ საწარმოში გასული ოთხი წლის მანძილზე პროდუქციის მოცულობა 58 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო მეორე საწარმოში — 21,2 პროცენტით. მნიშვნელოვანად ამაღლდა გამოწვეული პროდუქციის ხარისხიც.

ქალაქის 15 საწარმოდან ამჟამად 14 საწარმო პირნთლად ასრულებს სახელმწიფო გეგმებს. ერთადერთი საწარმო, რომელიც ცვარჯრობით ფებს ვერ უწყობს საერთო წარმატებას, გორის ბამბეულის საწარმოო გაერთიანება. ამას წინათ ამ საიხიზე საყვარებლად იმსყლა საქაროვლის კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა. მთელი რიგი მითითებები და დასახული გეგმები, ექვს გაიყვია, საშუალებას მოგვცემს მალე მოწინავეთა რიგებში ჩავეყენო ბამბეულის საწარმოო გაერთიანება.

ოთხი წლის წინათ ქალაქის მრეწველობა ხარისხის ნიშნით უფებდა მხოლოდ სამი დასახელების პროდუქციის. ამჟამად ქალაქი გორი ჩვენი ქვეყნის მშრომლებს ხარისხისნიშნად იცვდაცამეტი დასახელების სხვადასხვა პროდუქციის აწევის.

როცა ქალაქის მრეწველობაზე ვლაპარაკობთ, არ შეიძლება პირველ რიგში ქებით არ მოგახსენოთ ანალიზური ხელსაწყობების ქარხანა. რამდენიმე წლის წინათ ამ ჩამორჩენილ საწარმოს სათავეში ჩაუდგა ნიჭიერი და ენერჯიული მუშაკი ი. სანაკოვი. მან ბევრი რამ გააკეთა ინსალაციის, რომ ქარხანას თავი დაეღწია სიძნელეებისათვის და რესპუბლიკის მონიჭებულ საწარმოთა რიგებში ჩამდგარიყო. ხელმძღვანელობს საუკეთესო თვისებებს აყლენს გორის ავტომრეწველობის საწარმოო გაერთიანების დირექტორი მ. ლაკაძე. ეს ორი ფაქტი ერთხელ კიდევ ნათლად აღსატურებს ხელმძღვანელ კადრებს, მათ სწორედ შერჩევაზე რამდენად არის დამოკიდებული მთელი კოლექტივის გამართული მუშაობა, საერთო საქმის სწორი გეზით წარმატება და წარმატება.

როგორც ვხედავთ, წარმატებით ბევრი გვაქვს, მაგრამ ჩერ კიდევ გადამატებული გერჩება მთელი რიგი აქტიუალური პრობლემები, რომელთა მოგვარება ყელაუტი უპირველეს ამოცანად გვაქვს დასახული.

გორს სამშობლო წყლის დიდი მარაგი აქვს. მიუხედავად ამისა წყალსადენის ხალხმომარაგების გამო, ზედა სართულებში მცხოვრები მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი დღემდე რეზერვუარულად ვერ იღებს ავთვისებელ წყალს. ამ წყალზე მტკიან მიძინაობის ქალაქის წყალსადენის რეკონსტრუქცია, მაგამა დღემდე ვერ დაიწყო. ამასთანავე საჭიროა წარმადებით მოვარაგება. ასევე უპირობოდ კახალის ქალაქის მშენებლობაც.

მარტო მიმდინარე წყლის ჩვენზე ქალაქის მშენებლობა 22 ათას კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი მიიღეს. ეს ციბრა როდია. მიუხედავად ამისა, გორში ჯერ კიდევ სრულიად არ არის გადაწყვეტილი საბინაო პრობლემა, ზნორი შემთხვევაში დაბალია ახლად აგებული ბინების ხარისხი.

აღინაშნული და მთელი-რიგი სხვა გადასაკურთხ პრობლემები პარტიის საქალაქო კომიტეტის, საბჭოს არმაქციბის, რესპუბლიკის სათაბადო ორგანიზაციების დახმარებით უნდა მოგვარდეს.

რას გვცხადებენ კულტურის, განათლების, განმარტობის დაცვის, ფიჭვტყეობისა და სპორტის შემდგომი განვითარების შესახებ?

უხუცესწელ წლებში გორში დიდი ყურადღება მეცევა კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების ქალაქის გაფართოებას, მათი მუშაობის გაუმჯობესებას.

ამჟამად გორში 13 ბიბლიოთეკაა, წიგნების საერთო ოფონი 200 ათას ცალს აქვარებას, მეთხველთა რაოდენობა კი 18.700 კაცია.

ჩვენს ქალაქში კულტურის პოპულარული ცენტრია ღ. ერისთავის სახელობის სახელმწიფო დრამატული თეატრი. კმაყოფილება გვიწად აფენინში, რომ თეატრის სამეტიკოსი, ახალგაზრდა გვარისტი რამდენიმე შემსრულებელს მარმან პოპოვის სახელობის საცეკვლო პრემია მიეცეფენია, ზოლო სამეტიკოსების "უფედურების" და "მსხვერპლის" დამდგეღმა რეფისორმა ი. კავლიამ და მხატვარმა შ. ხუციშვილმა მარჯანიშვილის სახელობის პრემია დაიმსახურეს.

ნაყოფიერად მუშაობს ი. ზ. სტალინის სახლ-მუზეუმში, მხარეთმცოდნეობის სახელმწიფო მუზეუმში, დიდების მუზეუმში, პედაგოგიური მუზეუმში; ამ დაწესებულებებს დიდი წვლილი შეეკეთა მშორმელთა პარტიოტული და ინტერნაციონალური სულისკვეთებით აღზრდის საქმეში. ნაყოფიერად მუშაობენ ჩვენე ქალაქის შემოქმედებითი კოლეტიეებიც — მუსიკალური სასწავლებლის ვოკონათა ანსამბლი, ვეთთა საქალაქო ანსამბლი, გორიო, სალიტერატურო საზოგადოება, რომელსაც ცნობილი მწერალი ი. ჩხეიძე ხელმძღვანელობს...

ახლა მზლოდ რამდენიმე ციფრს მოვიყვანებ გორში სახალხო განათლებისა და განმარტობის დაცვის მდგომარეობაზე. ამჟამად გორში სახალხო განათლების საქმეს ემსახურება პედაგოგიური ინსტიტუტი, პოლიტექნიკური ინსტიტუ-

ტის თილიალი, სამხატვრო სკოლა, მუსიკალური სასწავლებელი, ორი მუსიკალური სკოლა, სამედიცინო სკოლა, 13 საშუალო სკოლა. წელს დაიწყება და მომავალ წელს დამთავრდება ერთი საშუალო სკოლის და ორი საბავშვო ბაღის მშენებლობა. ქალაქის მშრომელთა განმარტობის ემსახურება 1400-მდე კაცი. მაინც 13 ექმს მიბეჭეული აქვს რესპუბლიკის დამსახურებული ექმის წოდება, ხუთი მედიცინის ეცნიერებათა აკადემიკოსი. ქალაქში ამჟამად 12 სასმედიცინო დაწესებულებაა, წელს სასმედიცინო დახმარების სადგურში შეეშენება კარდიოლოგიური და პედიატრიული ბრიგადები, რაც ხელს შეუწყობს სასწრაფო სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესებას. ქალაქის საავადმყოფოში გაიხსნა 40 საწოლიანი კარდიოლოგიური განყოფილება. სამ სკოლასა და ორ სასმედიცინო განსხილთა სტომოტოლოგიური კაბინეტები. წელს გორის სისხლის გადამსმის სადგურში დაიწყება სისხლის მემკვიდრული რეპარატების წარმოება, მიმავალ წელს დაიწყება ტუბისანსტრის მშენებლობა... უფიჭობით, ამ საციობზე წარმოდგენს შესაქმნელად ჩამოთვლილი ფაქტორები ქმარა.

გორკლ ახალგაზრდებს ცული სპორტული ბაზები როდი აქვთ. მათ ხელთაა 8000 ადგილიანი სტადიონი, ახალი შესანიშნავი სპორტული სკოლა, საფარჯიშო მიოდენის როკოტი სკოლებში, ისე საწარმოებში, ცხოვეში, მიმდინარეობს საქალაქო საცური აუზის მშენებლობა და სხვა გორკლი სპორტმწენების, განსაკუთრებით მიქიადეების, წარმატებები საქვეწილდა ცნობილი.

რა მუშაობა ტარდება ქალაქში სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის განმარტოებისათვის, მშრომელთა კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდისათვის?

ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტი დადგენილება პოლიოგიური და პოლიტიკურ-აღმზრდლობითი მუშაობის გაუმჯობესების შესახებ გულდასმითი განხილულს ყველა პირველად პარტიულ ორგანიზაციოში. იგი განვიხილეთ საქალაქო კომიტეტის პლენუმზეც და შევიმუშავეთ იდეურ-აღმზრდლობითი მუშაობის ორ-

წლიანი პერსპექტიული სამუშაო გეგმა. ეს მუშაობა იქონიება არის მმარტობითი რომ კიდევ უფრო მჭიდროდ დაგეგმეთა მშრომელები მეტოე ხეთიწილები წარმატებით დასავითარებებელსა და მეთოთი მეთე ხეთიწილდის შესახილოდა.

უკვე რამდენიმე წელიწადი გორში კმაყოფიობს და მუშობენ: ოციბით: "ჩვენი ქალაქი — ჩვენი სასწავლებელი", "ჩვენი გარეუბნეა საზოგადოებრივი უწყობისა და განმარტობისა და ნეგატიური მოვლენების ბრძოლის ძლიერი აჯაოდა. შინაგან საქმეთა განყოფილების მუშაებთან ერთად საერთო-სახალხო ლაშქრობაში ფართო საზოგადოებრიობა ჩაება. შედეგად არ დაყოფება: ბოლო ხანებში ჩვენს ქალაქში მშენებლომად შეეკურთხა დახამაშული განმარტოდა მაროლქსირიგი და შრომის დისციპლინა. ამ საქმეში დიდ დახმარებას გვიწყება სამართალდარღვევებზე რეპარტობისა და ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ ბრძოლის კომისია, რომელიც პარტიის გორის საქალაქო კომიტეტთან არის შექმნილი. რა თქმა უნდა, ჯერ კიდევ ბევრი რამ არის ვასაქეთებელი, ჯერ კიდევ დიდი ბრძოლა და საერთო ბალის დაბნება სკირო საბინაშუო წესრიგის დასაყარებლად.

გორი, საქართველოს უძველესი ქალაქი, დიდი და სახელოვანი ტრადიციების ერთობლი დადგენული. სწორედ რომ თვის არ შეურბენებს იგი იდგა და ყოველთვის იდგება მონინაეთთა როგებში: გორკლი მშრომელები ყველაფერს გაკეთებენ იმისათვის, რომ სასახლოდ გაკარონ კომუნისტის მშენებელი სამუშაო ადამიანების სახელი, ახალი შრომითი წარმატებებით შეეგებონ სკკპ XXVI და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყროლოებს, დიდი ბუღალის კ. ი. ლენინის დაბადების 110 წლისთავს.

ახალი წლის წინ რას უსურვებდით უფროს "დროშის" მითხროვლებს?

სიყვითეს, განმარტობებს, პირად ნედინებებს, შრომითი წარმატებებს, ამ მიზნების განხორციელებას, რომლებიც კიდევ უფრო ძლიერსა და აყვავებულს გახდის ჩვენს დიდ სამშობლოს!

სპორტის სახალღე ქ. გორში.

გორის № 8 საბავშვო ბაგა-ბაღის აღ-
საწარდელნი.

საქ. კ. გორის საქალკო კომიტეტის
პირველი მდივანი ზელა მუყაშვილი.

მ. ჯაბირაძის, ა. გოგიეშის და
თ. ნაფიშვილის ფოტოები.

მოწინავე გორელი ფეიქრები (მარცხ-
ნიდან): ლიდა ლომიტაშვილი, ნელი
მარიამიძე, ლიდა მახათაძე და ლია
ხებულაშვილი.

გორის № 8 საშენებლო ტრესტის № 2 სამშრომელის მოწინავე მშენებლები (მარცხნიდან):
რომან კობახიძე, ვახლ კობახიძე და იოსებ მარგაშვილი.

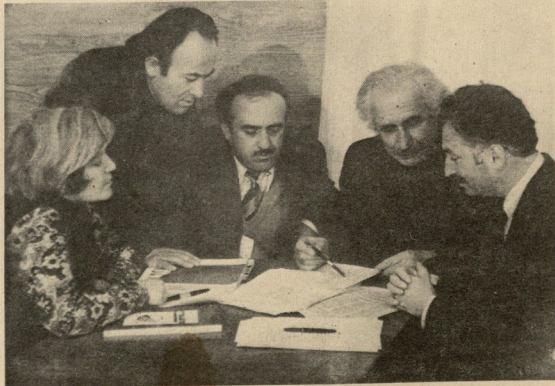
ქანდლის ბული

ალმანახ „ლიახვის“ სარედაქციო კოლეგია (მარცხნიდან): ეუფუნა ვაშაგაშვილი, ალექსანდრე ტა-
ბატაძე, ზურა წაჭაძე, ალმანახის რედაქტორი მწერალი ოთარ ჩხეიძე და ჭეშან ინჯია ისლამ-
უნ ახალ ნომერს.

გორის ანალიზური ხელსაწყოების
ქარხნის საამქრობო სამკროს მოწი-
ნაედი (მარცხნიდან): თამარ ლიმა-
რა, ვალერი დოლიძე, მარინე ალბა-
ზიშვილი და იუსა გაბუნია.

დასტურ სობორდოს და სიმაჰის გომოსა კე-
ვლებს, როცა ქართლს ეკლნი, ლიხვისსა და
მტკვრის შესყარას, კლდვან გორავ წაბიზი-
დულ ციხის კონგრებს შევალდ თვალს.

სხვათაზე არც შეიძლება: ეს ციხე-ქალაქი ხოც
საკუნების მანძილზე ციხედღველი იხვს და
დასაქართველოს მრავალტარულ მიწებს.

ერთ-ერთი ისტორიული წყარო ამ ციხე-ქალა-
ქის დასრულებას დათმობს მთავრს, აი, რას
ვეამცნობს მტკინ: „მან აღაშენა ქალაქი
ქართლის ქვეყანაში, აგო ეკლსობები და მონას-
ტრები მრავალ და ეწოდა გორა“.

გორის
ვინ მოთვლის, ვადათიღობა მტერმა რამდენჯერ
დაარბია და აწიოც იგი. დაარბია, მაგრამ გორის
მონასრ და პირისგან მონის საბოლოოდ იღვ-
ვერა და ვერ შეშლო.

ქალაქი ფენისითი ცოცხლებდა, ისე იმე-
გუნდა მუხლს, მშობის შიდა და თვის ვარ-
შემში ახალ კერებსა და ლაღის აღვივებდა.

გორი ძველდამაწიყო საქართველოს ერთ-ერთ
ელტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრად იქცა. ვასილ სა-
უკუნის 70-იან წლებში გორში შეიქმნა გიორგიელ-
გამნიანისუფლებული მონაძრისის მსგავსი ინფან-
ტისათა. ქალაქი მოქმედებდა ხალხისათა წიგ-
ნი. 1905-07 წლების რევოლუციის დროს გორი
საქართველოში რევოლუციური მოძრაობის ერთ-
ერთი ცენტრი იყო. ზნიანდ ეწეობოდა პოლიტი-
კური დემონსტრაციები, ხელმოდა შეტარებები
პოლიციასთან, შეეს კარის დაწინაურება. 1917

წლის თებერვლი მურვანთილ დემოკრატიული
რევოლუციის შემდეგ გორში შეიქმნა შუშია და
ჩაოსისათა დემტრატების საბჭოები, სადაე ბოლ-
შევიციანი შეუკრებდა ებიბიდან ხალხის მტრებს.
1919 წლი ატემატრები გორისა და გორის მარ-
შიში მოქმედი მშრომელთა გამოსვლები საბჭოთა
ხელისუფლების დასაყრდენად. 1921 წლის თე-
ბერვალში ადგილობრივი რევოლუციური ძალები
და 20-11 წიოელი არმიის ერთობლივი მოქმედ-
ებით გორში საბჭოთა ხელისუფლება დამყარა.
ხუთწილდების მანძილზე გორი საბჭოთა საქარ-
თველის ერთ-ერთი ცენტრიმტრ და ელტურულ-
ცენტრად გადაქცა.

წარსულ მანდად ვიწრო, ოკრიბოიოი ქუჩები,
ელტურული სარკინიგზი და სამიკროციხე. გორში
ახლა თვალს აბარებს ზევიციანი დამრევიწეუ-
ლი მოედანი და ასტრატინა ქუჩები, მრავალ-
სართულიანი კოტეჯ სასოვირგებელი სახლები და
საკვებელი, სპორტიული თუ ელტურულ-საგანმან-
ათლებლო დაწესებულებები...

შედა ქართლის სამხრეთითი ცენტრი გორი
ხოცა ამიერკავკასიის რეგიონის მაკისტრალის
ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სატრანსპორტო ცვან-
ია. მნიშვნელოვანე გათარია აგრეთვე მისი რო-
ლი მრეწველობის სარეთი პროდუქციის ღირე-
ვლებსაშე:

გორის ძირითადი მპროდუქტული დარგებია
საფიჭო და კვების მრეწველობა. მეთუ ხეო-
წილის დარგულია შესასრულებლად წარმადე-
ბისი იბრანის ხელსაწყომნიშვნელო, ხის დასა-
მუშავებელი, მექანიკური, მშალებისა და ბო-
ციის სასწავლო ქარხნებისა და ქალაქის სამრეწ-
ველო კომბინატის სარეთისათა მშრომლები.
საკვებისათა თვების, რომ გორში დაწინაურებულ
პროდუქტია ჩვენი თვალწინდელი სამშობლის
სხვალსაგან რაობებისა და უცხოეთის ბეგრ ქვე-
ყანაში თვებენა.

გორი ამაჰის თვისი ბარეგ მშრომლებითი,
მეცნიერებით, სპორტის, ხელოვნების დარგის გა-
მოჩინებლად ამაინადა.

და ახლა, როცა დადგა ახალი, 1980 წელი,
როცა ძალიან შედის მეთუ ხეოწილის ბოლო
მეხუთე წელი — გორული მშრომლები, ბოლ
საკეთობა ხალხთან ერთად, ერთი აბიბი და მს-
წინავეებით ახალი აღვილინი — წარმადეობი დას-
გვირგვინის საბჭოთა კავშირის კომინისტური პარ-
ტიის XXV ყრილობის დასტრავილი ვადაწვე-
ტილებანი.

სოციალისტური შრომის გმირი თე-
გოზ გვიგინაშვილი (მარცხნიდან მე-
სამე) თავის თანამშრომლებთან.

მოხანი პილ უსოპიოს

სმობლან ისხვილი

წარკვეთი მოთხრობილია სოციალისტური შრომის გმირზე, ორი ლენინის ორდენისა და მთავრობის სხვა მრავალი ჯილდოს კავალერ თეგინის ანდრიახმ გვიგინაშვილზე რომელიც ამჟამად მუშაობს სატრანსპორტო მშენებლის სამინისტროს ყანხეთისა და შუა აზიის სარეგიონში მშენებლობის მთავარი სამმართველოს უფროსად და მოსკოვში ცხოვრობს.

● მაღლის ფიტის კარგა მონადელი დასტინდ მხოლოდ ერთი წრელიდა დარჩა წარუთავი, წილდ მოედანზე სათამა რგ არჩა ჩარევა; ახლა მან უფრო აგრირი, ვიდრე ვაგირა კურანტების რეკვა ხელს სხვა შუადამე, რიდვს მსიკეო მეთუ ნილი ჰილს მიეცენა ხოლო...
„დღეს, აზბათ, არ მომიწევს ვეინაზღად დარჩენა“, — გაიქიქა თენგო ვაგირაშვილმა, როცა უყანახსნული სკვერები გახსნა, რომლებზეც აინდვებოდა იუი „პირადღა“.
„ვიფოფოი თენგო ანდრიახმ ძვეს სითამამე მეთუგინს მოგმართობი არა მთილად ოფიციალურად, თუმცა სულად არა ვარ დარწმუნებული, რომ კიდევ ვახსოვარა...“

ხელმოწერის დაქდა: ხიდწინებული მუტარბე-
ლის მთავარი ინჟინერი ნიკოლოზ ფურცერის ვაგირა თითქმის უცნობი იყო...

„მაგარი თქვენ, შეუძლებელია არ გაბოვიდეთ მაკო აკოუო-უდნის გზის მშენებლობა ლეგინდარულ მანეაქოვში...“

როგორ არ ახსოვს, განა ოდენიმე დაჯიწვებდა ის სოციალ ძმული მშენებლობა, რომლებშიც აღ-
ხა, სხვებთან ერთად, მთავრობის უზღალესი კოლო — ლენინის ორდენი დამსახურა.

„ხოთი დღე-ღამე ვანუწვევილდე ქრადა გა-
ბორიკალებული ცხელი ქარი და ხალხს ხოსისა და მტკვრის ბურანში ხევიდა. საშინელი სინსრეთი მტკრალი კვირის წაწილავები მტკიცეწილად ურ-
ტყამენდ საბჭოში, ახსებდენ ურჩის ნივარების, ცხოვრის ნეტარების, ფილდავებს. უწერლეს წაწი-
ლავებს ხარაზარში გაქიწირილი კოლოებში, ცხი-
ბოდენდ თვალშინი, ოთხლავი ნახვარებობის დე-
მონსტრატული კარავებში, არამდე ხერმეტებულად დახვრული კანებებში, ვაგინებში, ცისტერნებში ე. ამაინი ვერაფერს ვახსენებო. თითქმის უაინი აუხვებდა მისუთი, ამაი, რომლებიც აქ იმხანისაში მოვიდნენ, რომ სამადელო წარით-
ედა მთისთვის ადრინდელი მღუმარება და ვანუწ-
ვილდა ხაბოქონი.“

ჩვეულებული ურბანო უღანბო ქვიზის ბობიკარ ზედად იქცა, რომლის უზარმაზარი ტალღები — ბარკინების წალკეითი ემუქრებოდა უკოლოდ ცოცხლებს.

მაგარი მძალური ტექნიკით შეიარაღებული ად-
მანების მკვლარის დროსაც ეს წარუკიდებლად შუაობდა, ისინი გაბედულად შევიდნენ ტვიკების უფროსის მაგისტრალი ვახუცავანი იუ. სადაც სულ ცოტა ხნის წინ ძალიწ მამაცი მთავარიც იყო გაბედვად ვაგისა, ომის უღლებნად მცხუ-
ვანავი მუხს, პრძივდის ტემპერატურამდე რომ

ვაგინებობა უღანბის ქვიზა, წურვილისგან ხახა უწინადად, მაგრამ შეუპოვად მიიწვედენ წინ და მტკის მტკრული ავგდენდ 900 სკვერებისა ჩანეინების ლანდავს, რომლებიც მანეაშვიანს რეკონსტრუქციის უსიკრიბო პლანო უღდა გა-
დაღებრა.

მეექვსე დღეს ქარი უფეს ჩავდა — თითქმის უაწინაწრო ბრძოლი დაიწყო. არცბარეს ხინდ წაწიოვანა. ცა თანდათან ჩამუტდა და ბრწინავდა ვარსკვლავებით აკოაფდა. და მას — ეს უკვე მტკამდენი — დადუღდა რადაც არა-
ჩრეალობის, დანტასტკურების განცდა, რომლებაც ბოლილი მინი არსებია ვაგინებობის აღმტარებით ადვილი. და არა მარტო იგი.

— ასე მგინია, სხვადა ბატარა პრინცი ვამირ-
ნდება... — ფრთხილად იყვირა, კვერამავალი არ გამო-
გინტების

და კიდევ დიდხანს ისმდა სიცილ-ხარხარი, სურათული: ხანდახან ჩრდილები გაიქვიდებდენ ხოლო...

გამიგინიბის ხანს ეს სიმუწეროვე ვიღაცის გაწარ-
რულმა უკრალმა დააღვიდა. ევედინი იქით გაიქ-
ვიდა, სადაინდ შევიდის თხოვრებნი და ხელში
შერჩაბი კოლია ფურცერო, რომელიც ტკილი-
საგან იღვავებოდა. სტუდენტს მთავრ აინდა
მონადელი სიმხივი, რომელიც სულ უფრო იზ-
რებოდა.

— მორიგითი — მასწინე მიხავდა თენგირი.
— შარტი სწრაფად...
შუახანდად უღანბონ...

მანც რამ დაიწყო? აზბათ, კოლია ბოლოს და ბოლოს დაიწყო უღანბო ამ კოლექტივი. მთავარი ჩე-
ტინურიც ვამირია. მანც ეს ვადაწვევათი იწი-
ვდა მან, კევიში დატარებულყო.

ჩამდგმა წელმა ვანყო მას შემდეგ თითქმის ათმა. დრო მთერჩინა.

თითქმის გუზნი იყო, როცა მან, მაღალმა, ძალე-
რიც ვამირიას ქამბუმი ფეხი შეუგა. თბილისის რიკინების ტრანსპორტის ინჟინერი ნიკოლოზ ტე-
ნი. საეროდა, რომოციანი წლების სტუდენტები განებებებურნი როდ იყვნენ; მას ეს მხოლოდ დღეა შეუგა, მამა ფრწინდელ დაღვინა. დღე წი-
ლდე ფეხს იგდებდა, იმ ნებლებობის ემს ცილ-
ჩიების გზაწე რომ დაეყენებინა ოთხი შვილი. თუნ-
გონი სწავლისგან თვისსფულ დროს მუშაობდა საერთაშორისო ვაგინების მტკიცედა.

ხად არ უყოფლობდა, ხად არ უშუშვინია, რა არ უნახავს... ინსტრუქტორი დამთავრების შემდეგ თენ-
გოზ გვიგინაშვილი ურჩინათა ვაგინების სამსა-
ლოდ, იმით დაწარულდ ხელხმისა და ვაგინების
აღსაკენად ვევიკებუბით დაწინაურდო ხიღები, ამოცხებულდ აგრეობებო, სადაინდ კვერცხიანად
ერთად სწრაფად ადამიანთა ვევიკებუბი ვამოქიწინათ.
უმეტესდ ხელით მუშაობდენ. თბილისის

სასახელო თეგინაშვილი

დაიბნა 5

კინოების ტრანსპორტის ინჟინერთა ინსტიტუტის უკრაინაში, რომელიც შეგებულია ოსტა- და დონეში, ხშირად თვითონვე ექონა ხელში წერასა და ნიშნა, პირველ ხანებში ცოტა უფრო, ვერ ახერხებდა მუშებთან კონტაქტის დამყარებას. თუნაღი ოსტულს ცუდად ფიქრობდა, ხშირად იქნა ეს სულაც ამ იყოფა. ვედალ, ხედავს მუშებზე მატარებლის უფროსი ქართველი აღმოჩნდა, იტარა რუმბე, სწორად მას მიმართავდა ხოლმე თინათ კითხვით მიმუხტებულ.

თუ თვის სიძულდა და თინათ გოგინაშვილი თავდავან სწავლობდა ენას, იმდენად პრაქტიკული შეშაობის გამოცდილებას. როგორც ისე სამუშაოთა მწარბეზლად დანიშნულ, საქმე სრულად წვიდა წინ. მას ვადაზე ახერხებდა და მათგან და "გირბადი" შეფასებითი ნაბიჯს თავისი პირველი ხელი, უფროსი ხელკლავდავან რომ ვადა. შემდეგ ასევე კარგად იმუშავებს მას და მისმა ახსანაგებმა სტეფანოვიმ, ამას მოჰყვა ხილდები კრიტიკირება. რამდენიმე წლის შემდეგ ხილდმუშებელი მატარებელი ჩვენ ბელარუსიაში, შემდეგ კი ციმბირში გადასარბულეს.

დაბა იმის კანების რაიონში მას, ამქველ უკვე ხილდმუშებელი მატარებლის უფროსი, შექმნა უწყალოდ ნაგებობა — 127 მეტრი სიგრძის ხილ. აქ, ციმბირში, რ. გოგინაშვილმა ცხადყო იმ უფროსისა და ხილმუშებლის საკუთარი უფარი, დედამთავარ ბატონების აგების ახალ უფროს კურსითავე მეორეს, რისთვისაც იგი „საბჭოთა ნიშნის“ ორდენით დაჯილდოვდა.

შემდეგ მას უკახეთში ჰქვიადა. სწორად აქ გატყინა თუნაგის მკაცრ უფროსი. ძალიან, ძალიან გაჭირდა იმ მუშებლებს მკაცრ-აუკეთესების კომპლექსით კინოების გაცენა არაბლებს სარეზერვუარო შეხვდა მათ უდაბნოში გაყავდა გურაგე-ახტარანის უფროსი მატარებლის მუშე-ბლიობისა. დროდადრო კვირის ბაქანების ხედავდა ფრადენდ კინოების ხალხ და ისევ თავიდან უხედილობა შეშაობას დაჰყვა.

თ. გოგინაშვილმა გადააუფიქრა ტექნიკური ლიტერატურა, დადიოდა ტრანსპლ, ცოტაბრებულ და სპეციალისტებს და მხოლოდ ამას შემდეგ მიიღო დაუწყებელია რეინერის ლინდავა პიკტიული დაუგებებინათ, როდეს გზის გაკლულები საქსულად გაუმჯობესათ.

„ტელეფონის ხარმა მოგონებათა მად გარეკიდა. სათის დახვდა: ცხრის ჩვიდმეტი წელი იყო...“

— თმშილით დაუბოცეთა — ცოლის ხანში საყვედურის გამკროლოდა.

— ზუსტად ცხრის ნახევარზე შინ ვიქნები. — თუნარ მას შემორგებულურად. — თუა მოდარდა... „სუბოთა წითი დასჭირდა ხვალდინადა“ დღის ვეგების ვადადინდა. მას ხომ უკეთესად დღე წერიდა აქვს გაგებინაშეული, თორემ ვერაფერს ვერ მოახერხებ. პო, ერთხელ კიდევ აუცილებლად უნდა შეამოწმოს მიზანშეწონილად არის თუ არა ახსნაგებულად რუსურების სამხრეთ უკახეთში, იმიტომაც დროულად რომ იქნეს უზრუნველყოფილი ზუსტად დღეუბრტყილი, ნელაუფლითა და ტექნიკით, ჩათა ვადაზე შეასრულოს მიზარბობს დაჰყვა.

ახე იყო შარხინა...
ხეობრივ-კარლომანის ელექტროფიციკიტებულ ხაზი გაუფულ შოა-გოიანან ადგილებში გადოდა. გაუყავდა გვირაბები, ავებდნენ ხილდებს უფსტიკულდებულ, ზოგჯერ ტვიპი ცარბობილი კიდევ რომ ვადაში ჩაქვებოდნენ... და თუ არა მუშაობის ზუსტად გაანგარიშებული რიტმი, თუ არა ახსნაგარდა სპეციალისტთა მიერ შეშაობაზე მუშედილი რიგი ბრუნუნავდა ხანგრძლივად დაუწყებელი, რომელთა დაცვა თინათს უკვლავ ზედმდომ ინსტანციებში მოუხდა, აღმათ, ეს გზა ვადაზე ადრე არ ამოქმედდებოდა.

სამკვიდროდ, რა სახისაბოლო იყო თვით ლეინდ ილიას ძე ბრედენვის მოლოცვა.

ისინი ბევრს აშენებენ. საყულობსა, რომ უკახეთისა და შუა აზიის სარეინებო მუშებლობის მიზანთა სამართლებრივ მიმართა იმას, რომ ამ უწყების მიერ აგებულ თითქმის ყველა ობიექტი საუკეთესო შეფასებას იმსახურებს. ამასთან ისინი მატრობდენ რეინების ხაზებს, ხილდებს და ვარა-გარეზს როდეს აშენებენ, საქსობრებულ სახელებს აგებენ — მატრო გასულ წელს დახლებილი მათ თანხა ცვდრბრებულ მეტრი ნაბიჯებს; მათი ნაბიჯი ახსნაგარდაობის, სპორტის სახელებში, თვითრები ცვლიარბრებულ, ადრე-აშინა, აგრეთვე ხელებში და ადმინისტრაციული შენობების განკლებში, ორბმებრებსა და მრავალ სხვა ქალაქში; მათი აგებობა რეინ-ბედონის, ვაგონმუშეკეთებელი, ელვაგონმუშეკეთებელი ქარხნები და წარმოადგენენ, საკრუპ ატროლდორტობის კი.

— თუა დროა, შინსაც ვაგონებს, სადღე ასე მოთმონილად ელან მას. როგორც კი იქაბნა ფხს შედავს, მანვე იწყება ტრადიციული ვახშიბი, რომელსაც აუცილებლად ერთად შეეძლება იქაბის ყველა წევრი — თვითონ, ცოლი, სამი ქალიშვილი, და რაც ძალიან ხშირად ხდება ხოლმე საქართველოდან ჩასული რომელიმე უცხოებრი.

სადღე არ უნდა ეცხოვრათ — კრავი იყო თუ ვაგონი, ბარავი თუ ელექტრომობილი ბინა, ამ წინს უკუვარს იკავებენ; მუდლად მასი გრავული მეგობრები და თანამუშევრე უკუდლებს ესწარაფდა იმას, რომ წინადად დაყუა იქაბრები და ერთგულად ტრადიციები. შობილობი ქართული იქა, ასე სრულყოფილად რომ ფიქრებს მისი ქალაქობრი. თუმცა საქართველოში არასოდეს უცხოებრი.

...რამდენიმე დღის შემდეგ თინათა სარეინებო მუშებლობის მიზნითრან ვადად დაბრბრბ მესსონებრად და მის მთავილდე სემონ ხტებრად მუ მელაონებრად ერთად, რომელმაც, აქვე აღინიშნავთ, ასევე თბილისის რეინების ტრანსპორტის ინჟინერთა ინსტიტუტის უკრაინაშიგებულბოთა, უკახეთში გაუმჯავრბენ.

ეს მოგახლოება მონად იმსახვდა იმის ვარკეუკვას, თუ რა შეხახლებლობანი არსებობს სარეინებო ქალბის ვაგონარბობისა და მასხახვებულ, მისი გამაქარუნარბობის გადღებობას, აგრეთვე უნდა სწავლობდენ მუშებრად ობიექტებს, ვაგონთის რა დახმარება ხებრბდა. სად ვაგონებში მათავარი სახმარებლობის სპეციალისტები ხკურნსულდტიოდ, ამისთვის კი სტუდიათა გუნდებში დამკროდებლობებსა და საბირო პარტებებს წარმოადგენდნენ. მუშებსა და ინჟინრებს, მუშებდენ იმით, ვინც შექინაზებულ რაზმებს ეყვების პრიდუქტებით, ნელაუფლითა და მასხახვებულ ახმარებენ.

უფს ჩრქვავი თანდათან იცხება წინადად ნაწერი სტრუქტურები. აქ არის მისი სარეინებრება, აქ არის სპეციალისტთა მიერ წამულებრბული წინადადები და მონაველი ასაგები ვჭებს ვეგებინა მონახსნა. უკუდღევე ამას გაულდამითი ჩაუწყებთ იქ, მოსკოვში, თავის მეფდრეი კანბრბენ. და დაბადებულ ახალი ვეგებში, ორავინდორი ხარინენროი გადაწვევებით.

მატარებლის უფანგიაში ერთმანეთს ეკლიან უფაბნის უფილდამო სვირცეები და წითლად დაღვრილებული ცის ვეგებინა. ტვითა სიწვეწერი პირირობებრად გადაწროლი მთავარიანან ადგილები, ასე რომ ავრბენენ შობილობი ქარბის სურახს.

თუნებ გოგინაშვილი აშენებს, ხაზებს უწყობს უწყველდებს, სადღე კი ცხოვრების გზა მიიყვანს ეს არის მისი სულიერი მოთხოვნები. მისი სურბრების მიზანი და. უბრალოდ რომ ვთქვათ, მისი სამუშაო.

მ. გომარბინი.

სლოლონო მამარბანაშვილი

სამშენი შენენ...

თუღეს რაიონის ლალისურის სმუქერბობა-თამბიროს მეტსელებობის სარბობი ვარბობას. ასე ჰქვია ამ მეტრბინის. ისე როგორც ყველა დაწესებულება, ლალისურსაც აქვს თავისი ისტორია. იგი 1964 წელს ჩამოაღობდა საკოლმურბინობაშიროს მეტსელებობის მეტრბინობად, სადღე თღეღის რაიონის ყველა კოლმურბინობის ცხვარიბინად. 1976 წლიდან მას ლალისურის სამუქერბობაშიროს მეტსელებობის სარბობი ვარბობასაც ეწოდა. მანძილ კი, ვიდრე ეს სარბობი ვარბობასაც შეეძლებოდა და თუღეს რაიონის მეტსელებობებში მეტსელებობა უყოლებილი ზალეთი ამოვარბება სამუქერბო წელს წერღლ ფრადედ დაქსედილი ცხვარიბი მეტსე ამოვარბებულ მეტსელებობა. როგორც საბავიო ჩაღვლებს ერთი თვითგომდებრ, ერთი მეტსე გასულ და ობიექტობი პრიობრბი, სე ვიღე თრბს 17 თვედომბობას, 17 ფარბს გატმოსა და 35 მობილობისა. მს ოლიბობად სკარბინობად ვახმარა პროდუქტობლობა და შეამკროს მისი თვითრბობებულება. დაარბინი ლიდენ მეტსელებობის სარბობი ვარბობასდეს არე ერთი წელი ხარბით ას დაუმტარებობა. პირით, მიღბინებრ უფსოტლის მას წელიწადში 177.000 მანეთი მოგება მისაც სახეუბრბობს.

30.000 სელ ცხვარი და ექვსას სელ მსხველდობა ხაზბილად, აქ ეს არის ლესს ამ ვარბობინობის ბიობავილი ლელოვანი. მეტსელებობის მეტრბინობის სარბინი და მიღვებინა მომეს ცოტებრბი უნდა გამოჩინდეს. იმ ცოტებრბი რაიონული ზუსტად აღწესხვანე წელიწადობას, ნამატს, ხარხარსა და სხვა წარამებებს.

აი მხ ცოვრბობი:

13.000 ნებრბინის ვეგები ვაგოლსწერბული მს პროცენტის ხკავდეს ლალისურებობა მს პროცენტი ნამბეტი მოიღეს. 10000 სელ ბატების ნაკვალა 10700 სელი. თითო ბატობიდან ერთი კოლოგობი მბეღლის ნაკვალა 1 კოლი და 200 გრამი მბეღლი ვაგარბეს. სოლო ცალკეობდა ბრავაღვებინა მეფრე ბეტიც, აქ შეიძობოდა დავესსაღვებინა მეფრე ბრავაღვებინა ბრავაღვებინა რეკავ ფრე-მეფრეი. მომბოს, ბრავაღვებინა თითო ბატობინი კოლოგობინავი მბეღლი მოიღეს.

მეტრბინის ხეწონების მეტსე წელი 55 ტონა მბეღლი უნდა ვაგარბებინა სახეუბრბობინით და ეს დაღვლევა ვადავარბებით შეასრულდა. ასევე ვადავარბებით შეასრულდა ყველის დამზადებინა მეტსე.

მეტსეებრბი არც მსხველდებს სკიროს მიმე-ლუბობი ჩამორბენენ; მწველებობა ნაოთი თთავლი-ბემბე ლეო ანობიბენ. თამარ ნარბობინობა და ხანთა ლილობრბეწვევლობის წლობრი ვეგებს ცხვარიბი შეასრულეს. აქვე უნდა ვაგინსენობი ისიც არ ლალისურის სამუქერბობაშიროს სარბობი ვარბობინობად სახეუბრბობის ვეგები ვაგო-ლსწერბობილი 300 ტონის ნაკვალა 600 ტონა უტრბირი მბეღლი.

რატი ცოტებრბი და ფიქტებზე მიღვა საქმე მე-ობტელს უნდა ვაგავსობი ერთი სკელებობა დად-გენილებმა, რომელმაც მკვიდრე არის საბავიბი. მეტსელებობის დარბეტი მიღვრული მდელი სარბობი მბეღლებობასა და ცხვრის მბეღ-ობინებრბელებად გამოხამობრბინობათის თუღეს

ქართული
საქართველო

გზანიც აბაჯრისა...

ჩაინის ლალისურის სამეურნეობათმშობროს მეცხოველეობის საწარმო გაერთიანება დაიკლდევის საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და პროფკავშირის სოფლის მეურნეობის მუშაკთა რესპუბლიკური კომიტეტის გარდაგავალი წითელი დროში და ფულადი პრემიით.

საწინდარი წარმატების

● ცხვრის მალაქრავიზებულად გამოზამბრება, როგორც ცნობილია, ერთ-ერთი ძირითადი და უმთავრესი პრობლემაა საერთო წარმატებისთვის. ამ სიტუაციაზე უნდა გაემახვილონ მეციხოველის ყურადღება. დიას, რომელ მეურნეობაშიც ეს საქმე კარგად აქვს მოვარებული, იქ წარმატებულ თოთქმის გარანტირებულია. ერთი ქართული ანდაც ამბობს ვინც ზაფხულში არ იმის, ზამთარში მაინც შესვლია, რაოდენ პატარა ითხოვოს.

წელს გვალანმა ზაფხულმა მეციხოველები ძალიან შეაშფოთა. მასთვის, ქვემო ლავანის კარგი მეციხოველეობის მეურნეობის დირექტორი ვახტანგ თორღაძემ როგორი გულისტკივლი განიტანა: თუ ამ სექტემბრამდე მაინც არ მოივლიდა, შიშავის საძოვრების საქმე წასულია და არ ვიცი, ჩვენს ცხვარს რა ევალება. იგი იფხუ დასძინდა: შირაკში ჩვენს საძოვრებზე ურო ბიბიანი მაინც შემოიპო, ლალისურის საძოვრები კი ექვსის შიშავი არაფერია, ისინი ალბათ ჩვენზე უარეს დღეში ჩავარდებიან. იმავე ხანებში ლალისურის თავჯდომე კარლო ჯერტიძეს შეეხვეტი, თორღაძის ნათემში შეეახსენ და გაითხრა. ასა ასარებელი. ცხვარი ჩანარად უნდა გამოზამბორითყოს. ცხვარი ჯერტიძემ ასე მიახსენა: საიეს მიეყოფილება და ცხვარს მაინც დაეპარჩინო. მერღად გავიდა, რომ წინაგდელს დირექტორს ვეღვეფერი ვთავაზობსინებინა და, როგორც იტყვიან ხოლმე, „შავი დღისთვის“ თანაგრივ არაფერ დავტოვო. ერთი სიტყვით, ლალისურებმა გამოკლდევილი იციოდნენ, რომ თუ საყვეს საქმარის დაზარალება, მაშინ ცხვარსაც კარგად გამოზამბრებ, ნათესაც კარგი გეგმება და წავლადიბო.

● ლალისურებმა რომ დატყვეს, გვალვიანი ზაფხული კარს არ ვეცდოდნენ, ზაფხულშივე ვეწადი და ღრე იმამეს, რომ საყვეს უხვად დაზარალებინათ. მათ 12ა ჰექტარზე დათესეს საძოვრის სპინდი. ნათესებს თავაპობითი უფლოდნენ, და ეგვემოერი 1.000 ტონის საყველად 2.000 ტონა სოლისი ჩაესენ. ნამკა და ჩალო წაყვეს 500-ისა 1066 ტონა დაწნეს და დაინახეს. ლალისურებელმა იმით რიდი დაწამოფლოდნენ. ამჟამად ყოველდღის საყვეს გეგმის ზეითი დაწამოფლოთ. მათ მიწვეული ლაშქრობა მოაწესეს რაე შეიძლება უფრო მეტი საყვეს დასაზარადალად: საყვეს კი ხელი მოწყვდებოდა — ვეწად პირებზე, ვენახებსა თუ სატყეო ზონებში. ვეწადმა ბალახს თბავდნენ და იმარაკებდნენ.

— შირაკში, — მეუბნებოდა კარლო ჯერტიძემ, — წელს ჩვენ ვიყავით ჩალო. იმის გამო, რომ ვეწად იყო და შირაკში ბალახი არ არის, პარტის ცენტრალური კომიტეტის მითითებით, ჩვენმა მეცხოველებმა ცხვრის საძოვრად უნდა გამოვიყენოთ ტყის ზონები, ვენახების მიჯნები და რაე შეიძლება უხვად ჩაედინენ შირაკში. როგორც არც ამოაგება, წინასწარ დაეწესეთ შირაკში საყვეს 100 ტონა მინდა იცოდნენ ისიც, რომ საყვეს დამზადებულ ძალიან იყოხდეს ჩვენმა მოზარეებმა და შექანებობრება, დაშიფრეთ, არავის შესწავლია და დასიწრეგებია, თვითონვე ვერსინახდენ, რა ვასაკობრე ვეწად და ვეწად ღრეს ზმარობდნენ, რათა საყვეს უხვად დაეწამოფლოდნენ. მინდა დაეასახელო ყვემერი ილიშვირე, სასწრაფო ხუმარაშვილი, ბათა ჰოლიცი, ციფრი ხაძე და კიდევ რამდენი ერთი თხოვოს კაცმა...

კარლო ჯერტიძემ და მძინე მიხენი

● ხუთი მძინე ჯერტიძეები ლალისურებში არიან. არც ერთს არ მიუტოვებია სოფელი, მამაბაბასეული ვეწად. ერთი მძინე ზოტაქეჩისისა, მეორე — ვეწადეში, მესამე — მატყლის ტექნოლოგი, მეოთხე — მეციხოველობის ბრიგადირი, ხოლო მეხუთე კარლო ჯერტიძემ გახლავთ — ლალისურელი თავჯდომე.

● ამ ვეწადეს ბავშვობიდანვე ძმებთან ერთად გაიზარა მწყემსობის ხეღობით. იმის წლებში, როცა ცხოვრება ჰქონდა და მწყემსობის საყვესად არ იყვნენ, კარლო — ვერც კიდევ მაღალი, შირაკსა და კავკასიონის შიშავში, მწყემსობის მიზნით ცხოვრების ვეწადი, ეფულოდნენ ცხვრის მოყლის ისტაბილას. მერე თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი დაამთავრა და თავის სოფელში დაბრუნდა. ამაღენით წელი ვერც მთავარ ზოტაქეჩისისად მუშაობდა, 1971 წლიდან კი ლალისურის სამეურნეობათმშობროს საწარმოში გაერთიანების დირექტორად დანიშნენ იმ წარმატებაში, რასაც ლალისურელი მეციხოველები აწვეწვენ ყოველწლიურად. ხელმძღვანელი რომ ღრე და როლს ასრულებს, ამას მტკიცება არ სჭირდება. ამჟამად იმის საშუალება არ არის, რომ ვეწადი ექლამაყროს იმ სასახლეო საქმეებზე, რომელსაც კარლო ჯერტიძემ აკეთებს. ეს ცალკე ნარკვევის თემაა! ახლა კი მხოლოდ ის გვიჩვენა, მეციხოველს ერთხელ კიდევ შეეახსენით თუ არა ნინუას, როცა მეურნეობის გაერთიანდო, ცხოვერებთან ჩამოკლდევი, გულშემატკივარი კაცი რა ევალება სათავად და თავის ნების, ენასის, მიწოდებებასა და ვეწადეებსა სეურითი საქმეს დეკავებრებს.

მოდანე ახალგაზრდები

● მასთვის, ერთი ჩემი მეციხოველი თუმი მეუბნებოდა კონფიდენციალურად: „თუმი მეციხოველი“, სხვათაშორის, ზეურთ ახალგაზრდა მოზარეებს ცხვარში. ლალისურელი მეციხოველებიდან ახლა სამი კაცი ისევ წაიღავა მიხენი თვარს: სამოკლადან წელს გადკლდევილი სასწრაფო ლოგინი, ამავე ასაკის სეწადი რომბაქიშვილი და მესამედი ხანდაზმული — არჩილი სუმბაძე. ეს ადამიანები არიან რომლებიც თვითონი დღე და მოსწრაფება ცხვარში არიან და ვიღერე მუხლი არ ემტყვებენ, ვერც შეეღვიან მწყემსობის დიფერენცია, მაგრამ ვეწადეცურ ცხოვრებას, ვერც შეეღვიან კავკასიონის მთების ტყვარს. რაოდენ სასიამოვნოა, რომ ამ ხანდაზმულ მწყემსებს ახალგაზრდა მიმდევრებიც საყვესად გამოიწინდნენ!

● ერთხანობა, — მისინდა კარლო ჯერტიძემ, — ახალგაზრდობა წაღვება ეტანებოდა მწყემსობასო, ისინი მეტ წაღვება შეეწარმატებოდას ამ სხვა ხეღობის უფრო არჩევდნენ, მაგრამ ნახეს თანდათან გრძელდა და ახალგაზრდებმა ცხვარსაცენ მომბრუნეს გული. ჩვენს ახალგაზრდა მწყემსები ალბათ ხანძირი და ვიღერი კორპორული ტოლის პრაქტიკური დღებენ ვეწად მწყემსობის. სხვების ჩამოკლდევი შეიძლება...

სულს დამაშურებელი

● იცნობდით, ეს ვეწადე ანთობია, ჩვენი ფერმის აღმრთელები და ავტორიტარი — მეუბნება ადამიანი რომელიც, მეურნეობის მთავარი ბელადები და დამბრუნე დასძინეს, — უმამისად მწყემსობის ვერც შირაკში დაემაყვრებოთი და ვერც მთავში.

● ახალგაზრდა, ცისფერთავლება ქალისეული ქათამიწველი წითლებმა, მერე სთამაშის იყრებს და ნაურბლერის ვეწადეებს:

— თქვენ ხუმრობთ მაგრამ მე რომ ქვეყნის ამ ბეზს დროულად არ ვეწადე მწყემსობა, მართლა ვეწადეობოდა...

● ეს დამაშურელი, სიტყვებით სავსე ქალისეული კორპორი ერთხელ არ ირჩენ ხან მომი ესტუმრებათეწადე მწყემსობა, ხან შირაკში. მილის ესტუმობითა და ვერხნალებით დატვირთული, ცილობის, რაე შეიძლება დროულად ამქნის მწყემსობა ვეწადის მოვლენი, რაც ქვეყნიერებაზე ხდება უფროხან, ეტანის, ესტუმრება და ვისაც მწყემსურ ცხოვრებაზე მყრთობდენი წარმოიდგენა მაინც აქვს, იგი უსიტყვოდ დავევითხებება, რომ ასეთი სტუმარი მართლაც სულს დამაშურებელია ჩვენს მწყემსურ საყვესობისგან თვითონი მოწყვეტილი მწყემსობისთვის.

ქართული ჩვეულებები სოფლია

მარცხენად კოლმურნები; ზემოთ ელიაშვილი, გიორგი ელიაშვილი და მთავარი აგრონომი ნუგზარ სვიანიშვილი ვაშლის დამზადებაზე.

აქანი კომბი

● მერეთის ო. ბ. სტალინის სახელობის კოლმურნებმა არა მარტო გროის ჩაიონში, არამედ მიულ საქართველოშიც ცნობილი. ხეხილის ბაღებით, ვენახებით, ანწლოვანი კაულებით, კოპრა სახლებით დამუშავებული სოფელი წარმტყუნ ფერობიდან გადართუბს ლიახეს ქალებს.

ერთი შეხედვით, მერეთი ქართლის ისეთივე ჩვეულებრივი, დამაზი სოფელია, როგორც მის მახლობლად მდებარე კარაული, ტყავიო, კარბი, მაგარა და მანჯ გამოირჩევა სხვებისაგან.

გამორჩევა იმით, რომ სწორედ აქ გაეყარა საფუძვლიანი ვაშლის კულტურული ჩვეულების განვითარება-გამოყვანას: აქედან გაერთვდა ჩერ ქართლში შემდეგ ექ საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში საქვეყნოდ განიჭულდა ვი-რული ვაშლის ნაირ-ნაირი სახეობა, ამ საფუძვლით კაშპის ერთ-ერთი წარმომქები და მოთავე ისაია ფურცელაძე გახლდა. თანასოფელელებმა დასახლდნენ საფუძვლიანი დაღის ამდგარი მებლის ცხოვრება-მოღვაწეობის აშებით, საქართველოს ბაღებში ექ ციხელი ძეგლად მრავლებს ისაია ფურცელაძის მიერ გამოყვანილი შამანური ჩენტი (ბროცია). ბელელოვანი (სამეფო) მებლის ჩენტი (ანტროცია), რომაირნი...

ისაია წინამორი იმერეთიდან შემოიხიზნულა მერეთს. თვითონ თურმე ჯერ ცხენდანი მდებარე სოფელ ვანაშო შუმოზდა მასწავლებლად ერთხელ ისაია ფურცელაძეს გასუ სქონ წყევს და მძიმედ დაზღა. დასახიბრებულ შვილ მამამ საღვარტარო გაგვანა სამკურნალოდ. მონჯვენდებული დასახლარდა კაცო სწორედ იქ დაუფლდა აგრონომის როლდ კრავციას. შემდეგ სამშობლიო დაბრუნდა და ვაშლის ახალი ჩვეუბის გამოყვანას მიი-კო ხელი ეწეოშაბტი მებელ წინასწარ ჰერტდა. რომ მის მიერ გამოყვანი-ლი უგზოსაღლიანი ვაშლის ჩვეუბი საუკეთესოდ ისარტდა ქართლის მად-ლიან მიწაზე. პირველ ნახებში ვაშლ ეტეს თვითონ ფურცელდა ისაია წ-მონჯება, გარტომდენ კიდევ ბოლოს, როგორც იქნა, ისაია ერთი კაცი გა-დმობინა — თვით თანასოფელდა ვანა მამამ და მისი დახმარებით ფარ-თოდ გაშალა გამოყვანილი ჩვეუბის გამოყვანა.

აი, რა მიამბო 78 წლის მერეთელმა ქენსიონერმა აგრონომმა სოლომონ ფურცელაძემ:

— ისაიამ ვაშის დაღლა — ხადე კი საძირეს წაწულე, უველგან დაამუ-წერ ახალი ჩვეუბიო ერთხელ ვანო თურმე დაღვრებულო მივიდა ისაისთან — წულელ ქიშკიარან რომ ნამუქენბი დავალავთო, ვილაცის მოუბარავსო, ახაიას სიხარულით გადავუხარხარებო და ასე უტყუებ ვინისთვის: „შენი ქიამე, მოდი ამხამაც დალაღე იმ ადგილას ნამუქენბი, იქნებ ისიც წაიღონ...“ და-ლოცვილი ხელი ჰქონდა, იშვიათად თუ გაცუდდებოდა მისი ნამუქენი, უკუელ გაწუხებულე ისაია ვაშლის ნამუქენბს აქიდებდა ზურგზე — ჩამოიარე მერეთი-ლებში და ხან-სამი ნამუქენი დაუტოვე თითოეულს, თუ უარი თქვას ვინმემ, შენი ხელით დაურტო.

ისაია ფურცელაძე 78 წლის ასაკში გარდაიცვალა 1924 წელს. მისი წამო-წყებული საქმე ხალხმა გააგრტელა: საუკეთესო ჩვეუბი ხეხილი ამრავდა და ამრავლა საქართველოს მადლიან მიწაზე.

მერე მერეთელმა სტეციალსტამა თამარ ცერცვაძემ, ისაიას შემდეგ შეზა-ღეს — ვანი ბაილის შვილის ხელციოს მუღელემ ცურხანს და ბანანის შეწ-ვარებით ხაკუციუსი სელუქციური ჩემი „აფერია“ მიიღო; მანვე გამოიყვანა საქვეყნოდ განიჭებული „სიონერა“ და სხვა სახეობის მადლობისჩიხვიანი ვაშ-ლის ჩვეუბი.

დაბ, მერეთმა თავისი სიტყვა თქვა მებლობის განვითარებაში და დღესაც თავადმები იარტვის ამ დარტის შემღვაში აღზარდობისათვის.

1974 წელს ორი კოლმურნებობი — კარბისა და მერეთის ბაზანე შექ-მნა მერეთის ო. ბ. სტალინის სახელობის კოლმურნებობა. აქვე გართიანდა კოშკის, გუგუტიანციარის, ზარდიანციარის, ქერტის, მესტკათიუნის მოსახლე-ობა. თხილცივანი ხეხილო კოლმურნებობის ახლა 712 მეტარტე აქვს გამოე-ბული. უფი მესხელის მისაღებად და დასახიბრებულად მერეთივე აქვე მო-წყობილი მშო ტინა ტეგავლობის ბილის პუნქტი.

მათილაც რომ საუკეთესოა აქაური ვაშლის თხოთობამდე ჩემი — სხვა-დასხვა სახის ჩენტი, ბანანი, ცურხანი, სინაი, შაფრანი, ბელელორი, ლანს-ბურე; ახლან ნაქბი ამ მხარის მსხლის სახეობები — ალექსანდრე, კოშმა მსხალი, ეოხუფინა, ხერტენგინი, მილანური...

კოლმურნებობას კარგად მოვლილო ზოდაბუნებეც აქვს და მოსავალსაც მაალის იწვეს. წელს გეგმბი გათავალანებულები მშო ცენტრების ნაცვლად მერეთელლებმა 1100 ცენტნერი ბორჯილი და სინილის მარცხელი მაქილადეს სახელმუციოს, კოლმურნებობაში ერთ-ერთი რენჯინებელი დარტია მეტარ-ტეობა. ბუთრუდის მუოხე წელს აქ 20 მეტარტი შაქის ტარლობის თითოე-ული მეტარტად 110 ცენტნერი მოსავალი მოიჩიეს. ცალკეულმა მეტარტე-ლებმა ჩერმბე ლაფანია, ზინა გორგინუბა, ივენ ელიაშვილი, გილა მახარ-შვილი, მარკალია გულაძემ, მემინდერტია ბოილას ხელმძღვანელობა ვა-სლ მახარაშვილმა და სხვებმა მეტარტე გადადგარიშებით მშო-მშო ცენტნე-რი მოსავალი მიიღეს.

მერეთელებმა ახვე გადაქარბებთი შესწარულეს ჩიძის, სორციის, ურტანის დაშვანების გეგმბე.

მთავარი მიანე მებლობაშია. ვაყოცუებრებული ხეხილის ბაღებს და ნა-თად ვარწინებენ, როგორც უყვარი, როგორც ელიაშვილიან მერეთილი კოლ-მურნებობი თითოეულ ძარტ ხეხელს. სოფლის მშრომლებმა სიყვარულითა და სიამებით გვიყვებნა გამოარტებულ ხეხილის ბაღებს მიულა-პატრიონობის, მისავალანობის გაიდლებს, სხვადასხვა პერსპექტივის შესახებ.

მეტარტე კოპეპინი ოროცი წლის წარმოსადგენი ვაყვიცია. იგი 1978 წელ-დან თაყვანის კოლმურნებობის, ადრე კოპეპინოლად და პარტული ნამუშე-ობის ასრულებდა, შემდეგ ექ კოლმურნურნებობა და საქიპო მურნებობებში საქმიანობდა აგრონომად, კოლმურნებობის გაწეობის თავმჯომარედ. მას გამოცდილი მურნისა და კარგი ორგანიზატორის სახელით იცნობენ ჩაიონში.

მასთან ერთად ვაყოცუებრებო ხეხილის ბაღებს, კოლმურნებობის ძირე-ვის შემოხარდა დაფუძვნილი. ქვემოდან ტრატკიტორების გრტუნა მოიხმის „საქ-სოლმეტქინის“ ტყევიან მეტარტეებთან რაშამს № 4 მონჯავა ხენს მუღდა,

ყოველგვარი აგრტექნიკური ნამუშევარი გათავალანებულ ვაგებში ტარდება, ჯერ შემბის მუღუფაც მიმდინარეობს, შემდეგ ძირების შემბარება, ხენა, მინარტული სასუქების შეტანა, მინერალური შეთებობა და შმაქმი-ობები წარლბობა...

— ხეხილის დამწუნებული მტერია ტკპა. უო დავკვიანა წამიობა, უმუო

მოწინავე მწველავი ლლი საერო და ფერმის გამეჯ ოღონ უნაფქომელო.

მრავალბა და ნაყოფ აზანებ. — გვიხნის ახლად მოხული კომპუტერნი-ობის მოვარი აგრონომი ნუგზარ სვიანაშვილი.

— ერთი მინდა დავნიშნო. — სიტყვას ურთავს ხოლომონ ფურცელაძე. — ტიპის საწინააღმდეგე წაშლიბა ჯერჯერობით მთლიანად ფრინოთ არ ტარდება. როდესაც ინტუიციის პერიოდია, ეს კი ძირითადი და იწინააღმდეგეა. ერთიანი ძალით უნდა განაღდეს წაშლიბა როგორც კომპუტერნიობის, ისე მისახლოების საქარმიდამა ნავეთობაში. მხოლოდ ამ ზერხით შევძლებთ ამ პარაზიტის მოხიბობას. იორებ რა ვამოვიპა? ზოგაერთი ნავეთი თუ შეუწამ-ლული დარჩება, ტიპის საშუალება მიეცება მოზარდებს და მეზობელ ბაღ-ბში ვავრცელდება.

ზარშან კომპუტერნიობა თესვლით ხილის საუკეთესო მისავალი მოი-წინა: გათვალისწინებული 2.250 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს ჩანაბარ 2.350 ტონა ვაჭლი და მხსალი.

წელს გათვლითა ხილის ჩანაბრების ვეგმის შესრულება. როგორც ვამოვიკრა, ამის მიზეზი უოვლდა მენჯლითა — მეცნარის ის თვისება, რომ იგი უთვალწილურად უხე მისავალ არ იძლევა.

— მწულბობა, სახლის თქმით, ბუნებრივია სპირიტუა. — ამბობს მორაჯ კოხაშვილი. — ბაგრამ, მე თუ მეტოხობ, ამ საქმესაც მოვეცდები. ზინდა აფკანში ერთი გადამხარება — მეთერთმეტე საუკუნის ბოლოს 4000 ტონამ-დე ხოლო უნდა მოკარგოთო. ეს ციფრი ახლანდელთა შუდარბით იორებ შეგება. წინაშევის ერთ-ერთი საწინააღმდეგე მწულბობაშიან ბროძლია, ვადამწვე-კვავებს, ბაღებში დაბნეტილი შეუტანოთ მინერალური და ორგანული სა-ხელი გუგავსი, ინენსისორებ მოგრწეათ და დავაშუაოთ ნიდაგი, ეს და მთელი-საგანა, სხვა ზომები, მწულბობასთან ბროძლია გამაჭრებულბებს გამოვსავსებ, გარდა ამისა, დიდ უპრადლებს შეავქვეთებ შეჩერებისას ლკვიდავებ.

— საქართველო მათდ მეტეოლოგიების მოწინავე რესპუბლიკად უნდა გადაქცეულიყ, რა კულდება თქვენთან ამ დარგში? — ვპიკოხებით სოფლის მეცნიერების უთვლითა უფლდა, თავმჯომობრებ ზის ასექცეთან მიმავალი ქალი შეარტა და დამოხლო შემოხდა:

— გაყატით, ჩვენი მოწინავე მწველავი გახლავთ, კომუნისტო ლლი საერო.

ლილისთან საუბარში ვაიკრა, რომ უკვე 21 წელია საკომუნისტური შრომის ფურცელშია ჩამშული მას 18 ფურცლს ჰყავს გამორჩეული და წელს თითოეულიდან 2.270 კილოგრამის ნაცვლად 2.500 კილოგრამი რაქ მიიღო.

ლილის თურმე არც მისი თანამოქმედები ლია? შეგლობოთო, ლალი ვლახიშვილი, ნადა ლკვიაშვილი და სხვები ჩამორჩენიან. მათ წინს დიდი ვადაჭარბებთი წავლადობის ვეგებში. სწორად საერთო ვარჯის შედეგია, რომ წინს კომპუტერნიობამ გათვალისწინებული 3.100 ცენტნერის ნაცვლად სახელმწიფოს 3.210 ცენტნერი რაქ მიეცა. ამეადა 850 სული მსხველდინა პირთუკანან 165 ფურცა. საზოგადოებრივ პირთუკეთის გოგბ მივლდა-პარტინების არ აუღებენ მწველები ზეკარია რეპუტაციის, თინჯე-ლუფარი, ბაგრატ ჩარბიძე, მოზარდული პირთუკეთის მომხმედლები მავალა ვეგობაძე, გულიყო გლობიძე...

— სწორად შეგების და ბარჯის შექმნა ჩვენი პირველი ამოცანა, — ვვე-ურხება თავმჯომობრ. — 1929 მეტარტი მიწის ფართობი ვეგავს. ვედლობო არც ერთი გოჩი არ დავყოფით გამოუყენებელი. წელს 1,3 მეტარტე ვაწუნებთ ვაკალს. 1928 წლამდე ამ ნარგავებს 3 მეტარტე ვაკავებოთ... უკვლა ლინეს ვიხმობი, რომ ახალი მიღწევებით შევეგებოთ დიდი ზედიდის: 3 ოღონის და დაბარბობის 111 ზედიდისთვის თიბლებს, საბჭოთა კავშირის კომპარტიის XXVI და საქართველოს კომპარტიის XXVI კრილოვებს, კარგ მომდგარ უკვლა საეუბნელო თარბებს, უკვლა საეკოლოგია-სახალხო დელეგაციებს...

გებს ვარეშა, შრომობი ნარტიობი მეტრების ოსებ ზეხარბიძის ძე სელონის სახელობის კომპუტერნიობის ბაგრატი შრომელბი კვლავაც ახალი წარმატებებით ასახელებენ დიდამშობლობს.

ვასკიანე და თანაეაღმდეგობა

თეიმურაზ ვანჯიანიძე

● ჯერ კიდევ არ დამცხრალი-ყო თვითრეტი რომის პაპის პავლე VI გარდაცვალებასა და ახალი პაპის ოთან-პავლე I არჩევასთან დაკავშირებით, რომ „წმინდა“ ტახტი იხვე გათავი-სუფლდა. არჩევიდან 34-ე დღეს მოლოდინდლად გარდა-იცვალა 66 წლის ოთან-პავლე I, რომლის პაპობაც ერთ-ერთი ყველაზე ხანმოკლე აღ-მონადე ვატკანის ისტორიაში. 9 დღის ლოცვის შემდეგ 1978 წლის 14 ოქტომბერს შეეცარება კონკლავი, რომელ-მაც ახალ პაპად ოთან-პავლე II სახელწოდებით აირჩია ქა-ლდე კრავოვის არქიესკო-პოსი კარდინალი კაროლ ვო-ტიტალი.

რომის პაპის ტახტზე ახალი პირივების ახლა უკველი-ვის იწვევს სახსლებს კათო-ლიკურთი ეკლესიის ცხოვრება-ში. კათოლიციკსს აქვს თავი-სი რაოული, ვადამწერალი პო-ბლემები და ის მივცავა, რომ-მდლებს პაპი ვაგობრენს ამ საქითების მიმართ, მრავალ-მხრივ ვანაპირებებს ტახტის პოლიტიკას.

უველყო დიდი ინტერესს რომის ახალი პაპის საქმიან-ბაში იწვევდა ის, თუ როგორ „აღმოსავლური პოლიტიკა“ ვაატარებდა იგი.

ოთან-პავლე II პაპად არჩევის პირველივე დღეებში მიმთხოვლევლებმა გამოთქვებს ვარაუდი, რომ იგი ვაატარებ-დებდა იმ „ახალ აღმოსავლ-ლურ პოლიტიკას“, რომელიც ჯერ კიდევ ოთან XIII და-იწყო. სხვაგანადა აღბოთ წარმოუდგენელიც იყო, რად-გან საბოლოოდ ვაპოტრდა და ისტორიას ჩანარდა ის აშკარა, ანტიკომუნისტური პოლი-ტიკა რომელსაც პოპს XII და მისი წინამორბედები ეწოდენენ.

თავის დროზე ოთან XXIII მიერ შემოთავაზებულმა „აღ-მოსავლური პოლიტიკა“, რა-საკერძოვლია, სოციალიზმი და კომუნისტური სუვერე-ნიტეტი არ უყოფიდა გამოწვეუ-ლი. ვინაიდან პირდაპირ, აგვა-რისხულია ბრძოლაში, არავე-რიც გამოვიდა, ვატკანი იმუ-ლებული იყო ვადანხინჯა თა-

ვისი დამოცილებულბა კო-მუნისტური ქვეყნებისადმი.

პაპის ტახტზე ასებისთანა-ვე ოთან-პავლე II აქტიური საქმიანობა ვაჩარდა. პაპის პო-ლიტიკის ვარკვევისათვის დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა მის მრავალრიცხოვან გამოსვლებს და ვიკითებს. პავლე VI კვლ-დაკვალ, რომელმაც რამდენი-მეგრე იმოგზაურა კათოლი-ციკოსში კათოლიციკის ვანამე-გრებლად და ქრისტიანობის სხვა მამდნარეობებთან ურთიფერ-თობის მოვავრებისათვის, ოთან-პავლე II ჯერ-ჯერობით თო-სი მნიშვნელოვანი ვიკითი მო-სწარმოა. პირველად იგი ეწე-რა მექსიკას, დასთინერე ამე-რიკის ენსკიკოპიების ტრა-დაციკული XII ასამბლეაში მო-დაწყოლობის მისახლად. მექ-სიკაში ოთან-პავლე II წას-ვლია არ იყო შემთხვევითი. ჯერ ერთი მექსიკა კათოლიკური საშუაროს ერთ-ერთი ბურ-ჯია, მეორედ რომის პაპს ა-რა უნდა მოეგვარებინა თავი-სი ურთიერთობა სახსრთი ამერიკის ენსკიკოპისტთან, რო-გორც ცნობილია, კათოლი-ციკოსში ამ რევიზიში ბოლო ერთი ათეული წლის მანძილზე თავი იჩინა უთანხმოებამ თოელ რიგ პრინციპულ საქითებში.

უველავი დიდი ფთანბრება გამოიწვია ვარტო ვადებულმა „მალიობის თეოლოგიაში“, რომელიც კათოლიციკის ტრადიციული ფორმებისაგან განსხვავებით სოციალური პრობლემების ვადამწვება-ში გულისხმობს რადიკალურ ცვლილებებს, თვით სოცია-ლური რევილაციის ჩათო-ვლით. ასეთი პოზიცია, ცხა-ლია, მიუღებელია ვატკანის სახისის, რომელიც მტკიცედ იყო და არის ვადამწვებული კერძო საკუთრებასთან. ამი-ტომ, რადგანაც საქმე ეხება ეკლესიის რომს სოციალურ პრობლეაში, რომის კურია ეკ-სოფილდება ზოგადი ვანცხა-დობის: ეკლესია არ უნდა მი-უნებროს არც ერთ ვაბაოტე-ბულ პოლიტიკურ თუ ეკონო-მიკურ მომდგრებას. სამხრეთ მექსიკაში ინდი-ელთა წინაშე გამოსვლისთან ოთან-პავლე II ვატიკაში მდი-ობის მიწოდებულბებში, რომ-მელთაც ხელში აქვთ ჩაგუ-ბული მიწა და არ აძლებენ

1979,
29 სექტემბერი

ათასობით ადამიანს ნარმალუ-
რი ცხოვრების საშუალებას.
მისი სიტყვებით პურის წარ-
მოშვეა უპირატეო ადამიანთა-
ვის არის ისეთი უსამართლო-
სა და უსწორი, რომელიც არ
შეუხებიათა ქრისტიანული და
მუსულმანი იდეალებს, ამ უსა-
მართლობის ამოღებურაზა ბევ-
რი რამის გაკეთება შეუძ-
ლიათ იმათ, ვინც მოკლებუ-
ლი არ არის ყოველ მატერიალურ
სიყვარულს.

შეგვიხარა ყოფნის დროს
იოანე-პავლე II თითქმის ყო-
ველ გამოსვლაში მოწოდებულა
ქრისტიანების ბოლო მივლით
მსოფლიოში არსებული გაქო-
რებისა და უმუშევრობის სა-
ვის. ასეთი გამოხატვები და სხ-
ვა სტრატეგიული მოწოდებები კო-
მიუნალური თანასწორობისაკენ
სულაც არ არის ახალი. ზო-
გიერთი წინა პაპი ვიციტილასა-
გან უფრო შორისაც მიიღოდა,
მაგრამ ისიც ცნობილია, რომ
ასეთი ზოგადი ფრაზები და
მოწოდებები მდიდრების მი-
მართ, გასწორე ქველმოქმედე-
ბა და დავიმარინ გაქორციელებ-
ლებს, ავირ უფრო ციხე საკუ-
რევის იმის, მაგრამ მას რაიმე
პრაქტიკული შედეგი ჯერაც არ
მიტოვოდა.

იოანე-პავლე II თავის გა-
მოსვლაში ხანა გაუხვია, რომ
დატოვანი არ უთხანებებოდა „და-
ლაღობის თეოლოგიის“ თე-
ორიას. რომელიც ლათინური
ამერიკის ეპისკოპოსების II
ასამბლეაზე იქნა შემუშავე-
ბული. ეს თეორია, პაპის აზ-
რით, არ იყო კარგად გააზრე-
ბული და შეიცავდა პროკო-
მუნისტურ მოთხოვნებს, რომ
ამ პერიოდში ლათინური ამე-
რიკის ეკლესიების მიერ სწო-
რად არ იქნა გაკეთებული კათო-
ლიკური მომდევნება.

რომის პაპს შეესიციებოდა
დიდი ამითი შეხედენს მისი
ინიციული უპირატეო ნაბიჯი იუ-
რიკად თავის, მისი წარმართის
გადადლების, გვალაზარის
თუ სხვა გადარებით მიუღე ქვე-
ყანაში დაბრავებულა რაღობი
და ტელევიზიით. სავრ,
თოდ მიუღე ვიზიტს ვატიკანის
წარმომადგენელთან, მაგრამ
სავეტოა, რომ ვატიკანის ტრა-
დიციულმა პოლიტიკამ კლასი-
ციზმის სიმშვენიერა და თა-
ნამშრომლობის შესახებ, მო-
წოდებამ შეუძლებელი ფუნქცი-
საში დავიმარინ ჰიდელსგან
დაჩაგრულით, ვადაქრას და
დაძლიოს ის სერიოზული და
შეწყვეტე სოციალურ-პოლიტი-
კური პრიბლებები, რომელ-
ნიც კათოლიკური ეკლესიის
წინაშე დგას, როგორც სამ-
ხრეთ ამერიკაში, ისე მიუღეს
კათოლიკურ ნაშუარობაში.

პაპის ვიზიტს მექსიკაში
პირდაპირი პასუხი არ გაუ-
ცია იმ საკითხზე, თუ როგო-

რი იქნება მისი დამოკლებუ-
ლება კომუნისტური ქვეყნე-
ბაში უახლოეს ხანაში. მაგ-
რამ მექსიკიდან ჩამოსვლის
შედეგ მან არამოკიდებულა
განაცხადა, რომ: „იგი ვერ მო-
ხვედრება მანამ, სანამ უველა
ადამიანს არ ექნება საშუალო-
ბა თვისყოფილად აღიაროს
დემოკრია“. აქ პაპს მხედველი-
ბაში აშკარად კომუნისტურ
რი ქვეყნებში ჰქონდა. პაპის გა-
ნცხადებით მარქსიზმი მტრუ-
ლად არის განსწავლბული რე-
ალისტაში. შეუხამამისადა
ვარაუდოა, რომ იოანე-პავლე
II ძირითადად გააკრძალბებ
იმ კურსს, რომელიც ჯერ კი-
ნდეს პავლე II ჩამოყალიბა
თავის პირველ ენციკლიკაში
„იმიკლუსუს სუაში“. აღნიშ-
ნული ენციკლიკაში, პაპი, მარ-
ტინს არ უარყოფდა იმ
ფაქტს, რომ ბევრად ათვისტი
მალადი, კეთილშობილოერი
იდეალებსათვის იღწვის, ცი-
ნებობს თანასწორობაზე, სა-
მართლობაზე, პროგრესზე,
ციდილობს საქაყრის მცხეი-
რულ შეტყობას. მაგრამ იგი
მანიც საზგამათ მთითითი-
ვად ათვისძინად დაუღრბელი
ბიძლიოს უტცილებლობაზე.

როგორც ცნობილია, პავლე
VI ამ მხრივ კონკრეტული ნა-
ბიჯებიც გადადგა. ჯერ კიდებ
1965 წლის 6 აპრილის II
მსოფლიო საეკლესიო კრების
დადგენილებით შეიქმნა არა-
მოქრწმუნთა საქმეთა სამდევ-
ნი ვატიკანის, რომელსაც ახა-
ლი პირობების გათვალისწი-
ნებით ვრართი ფრანტი უნდა
გავშალა ათვისთვის წინააღ-
მდე საბაძოლელოად.

1970 წელს, სამდენოს ინი-
ციაციებით, გამოქვეყნდა წერი-
ლი, რომელიც ეტყებოდა მარქ-
სიზმისა და ათვისზმის შესწავ-
ლის აუცილებლობას სასული-
ერო სენსიზარებში.

სამდენოს ხელისშეწყობით
რომის პაპის სალუჩიანის უნი-
ვერსიტეტის ფილოსოფიის ფა-
კულტეტის მიერ გამოქვეყნულ
იქნა 4 ტომისი შრომა სახელ-
წოდებით „თანამდევროვე ათე-
იზმი“, რომელიც წარმოადგენს
ერთგვარ სახელმძღვანელოს—
ენციკლოპედიას ღვთისმსახურ-
თათვის ათვისზმის დებულებების
წინააღმდეგ საბაძოლელოად.

შემდგომი ნაბიჯი ამ მიმარ-
თულებით გადადგებული იქნა
1977 წლის 14 თებერვალს რომ-
ში, სადაც წმინდა ურბანის
სახელობის უნივერსიტეტიში,
შეიქმნა ათვისზმის ინსტიტუტი;
აღმათ უფრო სწორი იქნებო-
და მისთვის ანტიათეიზმის ინ-
სტიტუტი ეწოდებოდათ, მაგრამ
ასეთი სახელწოდება ათვის აირ-
ჩიეს კათოლიკე თეოლოგებში.

რომის პაპის ვიზიტი მექსი-
კაში პირველი იყო მოგზაურ-
ბის იმ სერიიდან, რომელსაც
იოანე-პავლე II აპირებს. მე-
ორე ვიზიტი პაპის გადას
იენისში რომის პაპის სამშო-
ლოში — პოლონეთში. პაპის
არჩევად კომუნისტურ ქვეყ-
ნიდან, შეშეგომ ვიზიტმა ამა-
კე ქვეყანაში, ხალხად ვერცხე-
რომ უარადლება კომუნისტურ
რი ქვეყნებისმი ვატიკანის
მხრივ ვიზარდა და ახალი მო-
მავალში კვლავ ვატიკანდება.

პაპს ამავედგა მთელი რიგი
ახალი ნაბიჯები სხვა ქრისტი-
ანულ მიმართულებებთან ურ-
თიერთობის მოგვიარებისათვი-
სად. ამ მხრივ აღსანიშნავია
მოსალოდნელი მოლაპარაკე-
ბა, რომელიც უახლოეს მომავალ-
ში უნდა ვატიკანის მართლ-
მადებულ და კათოლიკურ ეკ-
ლესიებს შორის.

სხვა სადაც და საქაყათო
პრობლებიდან რომელიც
სერიოზულად აწუხებს კათო-
ლიკურ სამართავს, აღსანიშნა-
ვია პაპის ურყოფითი პოზი-
ცია ამერიკებისა და ჩახსები
საწინააღმდეგო საშუალებების
გამოყენების მიმართ. მისი აზ-
რით ეს არის დიდ დანაშაუ-
ლი დემოკრის წინაშე. იოანე-
პავლე II ჯერ არ გამოყო-
ვდა თავისი დამოკლებულე-
ბა ცილებლობის დღამტების
მწვევი დღამტისაში (საე-
კლესიო პარებისათვის ცო-
ლის მოყვანის აქრძობა). ასე-
ვე უპასუხოდ დარჩა ბევრი სხვა
პრობლემა, რომელიც ძალ-
ზე აწუხებს კათოლიკურ სამ-
მდველოებს.

როგორ უნდა შევასხდეს აა-
პის მოღვაწეობა? ამის კარ-
გარიოლდდ თქმა ჯერჯერო-
ბით ძნელი საქმეა. ჯერჯე-
რობით თავალი საცემბა იო-
ანე-პავლე II ცდა გაზარდოს
კათოლიკური ეკლესიის სო-
ციალური აქტივობა და ამით
თავიდან საცემბოს ის სერიო-
ზული ადვოლტორ და სავა-
ლალუ ფაქტი, რომ კათოლი-
კური ეკლესია ძალზე შორს
აღმოჩნდა თავისი მრევლის
სოციალური ტყვილებისა და
წყულლებისაგან, რომელსაც
მორწმუნებნი ვანიციან კაპი-
ტალისტურ ქვეყნეში.

როგორ წარმართავს რომის
პაპი თავის შემდგომ პოლიტი-
კას, ამას მომავალი ვერიერ-
ნებს, მაგრამ სავეტოა, რომ
რომის პაპმა შესძლოს დაძა-
ლიოს ის სერიოზული კრიზისი,
რომელსაც კათოლიციზმი ვანი-
ციდს და მოთხრობის ძალზე
შეიხებულეული დვიის მასშე-
რებისა და მრევლის შეხვება.

შრომითი და პოლიტიკური ლ-
მაღლობის ვითარება სუვეს დღეს
საქართველოში. ვატიკანის ღრ-
ვი შიკავებულ ვატიკანებს ვაე-
რგინებს სულიერი ცხოვრების ვვე-
ლი უზარე შირობულ წარმატე-
ბა. დღე არ ვაეა, რომ არ დაბა-
ღოს შრომობი კაცის მიძიებულ
გონებითა და ვარჯე მარქვინით
შეგნებლი რაღე ახალი და კეთილი.
ქართველი კაცი საწმინდოს წა-
სვლასა და ვარჯეებებს დიდ ნი-
ტომტრის დიდ ღრმის უმჯობეს.
დიდი ლეღის დროში აბირო-
და შრომობი, იღწვდა ჩვენი ხა-
ლი; უველა მისი ვარჯეება — მუ-
შინდელი, დღევანდელი, ზავინ-
დელი — იქტობობის იდეების. ლე-
ნისის უვედაეა საქმის პრაქტიკულა
ხარვედსაში.

ამდენი რამ ეთობება, რამდენი
რამ იქნება მართლ ამ შეზღობე-
ბის ერო დღეს პაპს ცხაკაიში და-
ხინდა სახმართო სკოლა და სახმარ-
ეო ვაღურეა, ავიკ სირაგას ბოუ-
რი (ვატიკანის მოწინავე ე კანდე-
ლი, არქიტექტორი ვ დათიკათი,
მველ სკოლის სკოლის მს წლისთა-
ზე აღნიშნა მემორიალური სტეტი,
რომელსაც ამოვეტილია და სკო-
ლის სატელიდან ურსინამოვარე-
ბულა ვატიკანში.

და ველოერი ეს კვლავ და
კვლავ უყარეობება ეველოური
ბელადის სახელს. რომლის დღებულ
ბა მიწმინეტი იმავე დღეს ვატიკან
ქალაქ ცხაკაის ცენტრში (მველის
ავტორები არიან მოწინავე რ. მუ-
ლიქიშვილი და არქიტექტორი ვ და-
თიკათი).

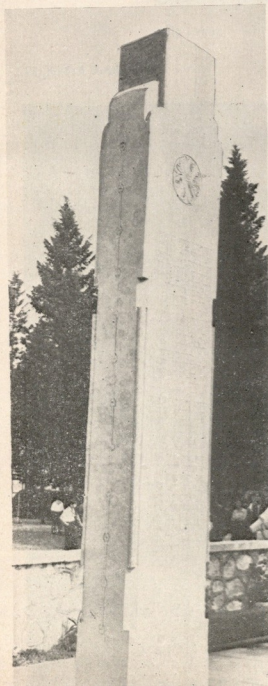
ამ ღრმს შესანიშნავ მოვლენას
მივდგენ ს. ცხაკაიში ვატიკანში
დიდი სახალხო ეტაში, რომელმაც
ქვემარტოდ საერთო-ეროველი ხა-
სილი მიიღე. ზეგში მონაწილეობ-
დენ საქართველოს სხვა ქალაქებიდან
და როინებდა ჩამოსვლი სტეტი-
ბი და ცხაკაიშელთან სოციალის-
ტურ შეზარებეში ჩამოული ეტე-
ლობის სსრ რავეტრის რაიონის და
გუდაულის რაიონის შრომობი-
დადვაციები.

ზეგში ცხაკაიში იყო დემონსტ-
რაციე ჩვენი ხალხის ერთგულებისა
ჩვენი პარტის მიძიებისად, ეს იყო
ჩვენი პარტის დემონსტრაციე და სუ-
ლიერი წინდლის დღესაწარული.

კვიციანი მთამამ

გ. ი. ლესინის ძეგლის გახსნა ქალაქ ცხაქაიაში

- დიდ სამამულო ომში დაღუპულ მებრძოლთა ხსოვნის მემორიალური სვეტი სოფ. ძველ სენაკში.
- სამხატვრო გალერეა ქ. ცხაქაიაში.
- აკაი ხორავას ძეგლი ქ. ცხაქაიაში.

შარლენ ზაბოტის და თარხან არჩვაძის ფოტო.

ეროვნული
გიგლირთეკა

1. გამობოხვება.

ერთი დღე ქარხანაში.

ჩაიხ ჩაბარება.

ბაზარი.

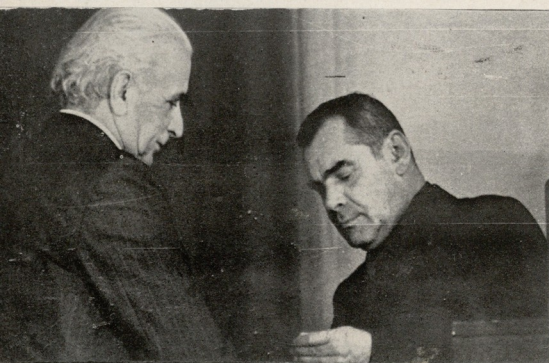
ქაღები.

ნანი
ფალიკაფილი

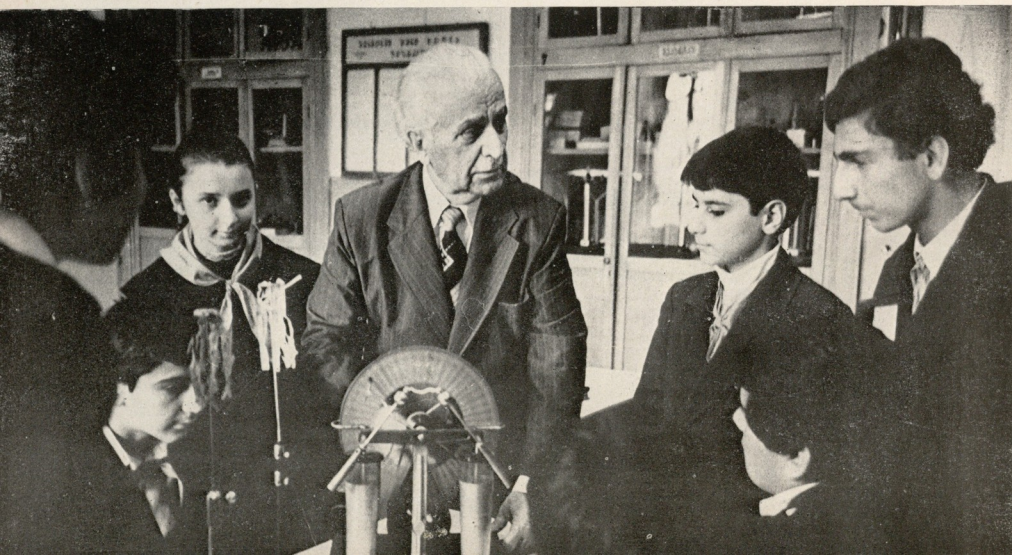

ეროვნული
გიგაერთიება

- საბჭოთა კავშირის სახალხო მასწავლებელი გრიგოლ კობახიძე თბილისის 77-ე საშუალო სკოლის მოსწავლეთა შორის
- საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი თორე ქიქელიძე გრიგოლ კობახიძეს ულოცავს საბჭოთა კავშირის სახალხო მასწავლებლის წოდებას.
- გრიგოლ კობახიძე ფიზიკის კაბინეტში.

„მ.ღ.უაზრ“ ზიგიალაშვილის ფოტო.

გაგაჩხაპა

ბი. განსაკუთრებით მოლონეთი თავსაცხდით არჩევენ...

სტალინი განსაკუთრებული უპირატესობა უსწავდა. დროდარს თავს აჩვენა. ტრუმენმა კი თხუცა დამაპყრო მცირე წილი დუმბის ჩამოაყარა.

— რა ვხეხა, — მითხრა ტრუმენმა დოლორეს — ცხადია, ყველა მტრისგანაც თავს იცავდა. ცხადია, ყველა უკველი-წილად შეიკრძა. ხელისუფლება ზრიატობა ტრუმენს უწყობდა. ბი. განსაჩხაპა, მაგალითად რომ საერთაშორისო განხილვებში ურანდის ფუნქციონირ რევიმის საერთაშორისო, მაგარამ საერთაშორისო, ცხადია, სულ სხვა...

ტრუმენმა უპირატესად დაძახა სტალინის სიტყვები მას თუმცა სასულიერო თავისიანად მაგარამ ჩინადნულად გაურკვევლად მიიჩვენა. ისეთი ზოგადი დასკვნები იქმნებოდა. თითქოს სტალინი გაურკვევლად იქმნებოდა. თითქოს სტალინი გაურკვევლად იქმნებოდა. თითქოს სტალინი გაურკვევლად იქმნებოდა.

— რომ სხვადა, ვერსაძიანობის — ვადაცირი თქვა ტრუმენმა, — მე დალიობოთ კი არა, შეიძლება ითქვას. რაგონია ამერიკელთა ვრ. დროისა და ხალხის სურვილი პრეზიდენტად ქვეყნად.

ტრუმენს უნდა დაეხსენებინათ აქ არაფერ უნდა იყო, რადგან იგი რუსულებს სავალიის შემდეგ ადამიანურად გახდა პრეზიდენტი. დემოკრატის მითითება კი, როგორც ნახს. სხვა ცოლიდ მოიგინა იმ უღმრთესი, რომელიც მის პირადი მის. თავისი დაუკუბრუნებლობა რომ დეტურა, ტრუმენს აჩქარებდა თქვა:

— ჩასაკუთრებია, ბატონო სტალინი მართალია: ეს ყველაფერი მაგარამ არა, მაგარამ, ყოველ შემთხვევაში, ჩემთვის მიყვარ, ის რომ მე ჩამოვიდა აქ. როგორც თქვენი ქაენის შეგონა, და მინდა, რომ ყველა საერთაშორისო ვადა და შეგონებულად წყურბობას. სწორად ამის გამო შეგახსენეთ, რომ მე დოლორესთან არ ვარ.

— მოლი თვის განხილვაშია ჩვენი ქვეყანა საკითხისა და გადამხილვად განსაზღვრის. მთავრობულ შეტაკებებს — თანამართლავა უკვა სტალინმა, თითქოს ამით უნდადა გავერბინებინა, რომ არ შეუბრუნებია და ამერიკელებთან, რომელიც ტრუმენმა დაუწყო, ანა, რომ იმისთვის არაფერი იმისთვის იმისთვის არ მიუცია.

ამის სასჯელად ტრუმენს მიუხერხა თავის მხრივ სტალინის მიმართ შეგონებულად ესტორი გაეკეთებინა. მას სიამოვნებდა, რომ საბჭოთა დადიერი ასე თავისიანად ესურბებოდა.

სხვათა შორის, ტრუმენის სურვილი სტალინისთვის თავისი დროიანობა ეჩვენებინა — კიდევ სხვა მხრივით იყო ნაკარსნაკეთი ტრუმენი უნდადა დაძახის, რომელიც იცავა სახმედრო მუნიციპალიტეტის იტორის ვარსკვლავი პრეზიდენად, უცდარიდა ვერსაძიანობის მიუღწევად, მიკეთეს საბჭოელებს და უნებური დაჭრადასობით უფრიალებს, რომ მისიანად საბჭოთა დადიერი არაფერი იცოდა იმ იარაღის შესახებ, რომელიცაც ათავისი უნდადა დადიერი უნდადა შეტაკებდა.

იქნებ უკვე დადიერი შეტაკებულად შეტაკებდა. — მინდა ვთხოვარ ვერსაძიანობის, რომ გუშინ ჩემთან იყო ჩერილობა. — ტრუმენს მას დადიერი, ან, თითქოს რომ სახალისოდ ანდადა სტალინს და წარმოთქვა: — ბევრ საერთაშორისო მასალა შეტაკებია არა აქვს.

— იქნებ ჩერილობა იმ აზრმა მიიღო განსაკუთრებული წინა იმისა, რომ მას დაუწყებდა ამერიკის შეტაკებულ შეტაკებებში იქნებ დაძახა.

ტრუმენი გაცივდა. სტალინი დაცინივდა მას იმ იქნებ უსაყვედურებდა, რომ იგი ძალიერ დინიშვნელობაში პიქნებდა ჩერილობა არაქვს. კიდევ შემთხვევით, ტრუმენი არ მიიღოდა, რომ სტალინი ასე მიიღოდა დაძახის და პირადი, ყუველიც არ დალიობობდარი იარაგობის დაძახისის გარეშე გამოაძახებდა თავის მივარ კორხის, ტრუმენს მიხვდა, რომ არ იყო საბჭოთა სტალინის დაძახისა ჩერილობა, მაგარამ შეთხვევით სასუსი უნდა გაეკეთა.

სტალინი მოლონეთი და მთავრენილი საველიო ატარავა თვიარ სახლის მივარენა.

სტალინი საჯარაპროსონა შეტყდენარ პრეზიდენტის პირადი დასაწმენივდა.

ტრუმენი ბირნის და ბოლენს საბჭოთა სტუმრებს მაღლა, პრეზიდენტის კაბინეტში ელიდებოდნენ.

ტრუმენმა იცოდა, რომ მაღლ სტალინს უნდა შეტყდენილი და ყოველიმხრივ ცდილობდა შეეცინა თავისი წარმოდგენა საბჭოთა დიდებურ ვაინტონის, მას შემდეგ, რაც დაინიშნა კონცერტისთვის თარიღი, და აქ, ბაბულებსტრუმენს, ტრუმენი არაფერიხსულ ესუბრა სტალინზე პირადიანად და დცინს, მოკინანსა და ბოლენს. მაგარამ მისი თანამოხარბერი ძალიერ ურითობისადადადიერა არჩებდა გამოთქვამდნენ. სტალინს უწოდებდნენ აღმოსავლეთის დამპყრობა და ამასთან თავაზიან და ზრდილობიან კაცს. სწორაზროვან ტორანის და დილიობის, რომელიც დამნი იყო ჩამოყალიბდა მოლაპარაკების რეგონებშია. ცხვირ ბიზანტილებს და კაცს, რომელიც შეიძლება ენდო, თუ ეს მან თქვა ანა, რა რომელიც უნდადადა უნდადადადნენ მიხედნა, თუ მან თქვა არაქ.

ყოველივე ამის შემდეგ სტალინი პირიქტებდა ტრუმენის თვალში დღედაღამად მისტიკური ილფერი მიიღო.

თავის აზრს სტალინზე სხებურ უფრო გარკვეულად გამოითქვამდა ბირნის: იგი რუსულებს ახლად ილიდის კონცერტისთვის და შეიძლება თავისი განსაკუთრებული აზრი სტალინზე, ბირნის ატაკებდა, რომ საბჭოთა დადიერი ილიდადა თავისი ვეგების განსაკუთრებულად აღწევდა მხოლოდ რუსულების დამომოხილვისა და ჩერილობის განხვედნებში პრეზიდენტის ვარული არაფერიდადაწყობილობის შედეგად ბირნის სიტყვით, სტალინი გაუმხედნით იყენებდა ამ არაყოლიანერობილობას. ამის გარდა, მას ილიდადა ქინდა დილი ცოლი — შეიძლება ნამდვილიყო იპირინისა იმში მას შემდეგ, როგორც კი მიღწერის განხვედნებდნენ. თავისი აზრს არ შეუძლია ანაფორის არ გაუწერა თვალში მომავალი შორეულდამხმარებელი მოკუნისათვისაც.

მაგარამ ახლა ბირნის ტრუმენს აჩქარებდა, რომ აწუ არაფერი არ არის ხელშეწყობილი. ბიონის ბოძის წარმადებით გამოიყენა შემდეგ იპირინის. თან იმში ურთილობის მიანდებლობა მარცხ საბჭოთა არა. რუსულობად უნდადადიერი ამის გამოყენების წარმატებულად ბირნს ეკუთარ ეს ენაჩებდა.

ტრუმენს მიიღო დევიდი უნდადა ამის დაქერბა, მაგარამ არ შეუძლია დაიკუთვნებინა სიყრბილი, რააც სტალინი იჩენდა იმისადმი, რაც ახლა მოყოლილია. მიიხდა.

როგორ იტყვივობდა ტრუმენი, სტალინისთვის თავისი ადვილობა მიიხდა, ეჩვენებინა, რომ ახლა მოუხდებოდა საქმე დადიერა არა იზილად და დამბობი რუსულებთან, არამედ ადამიანის, რომელიც დაძახისა მიკეთეს დაღმრველიდობა — თავისი ვადასობა. ამავე დროს მას, ისე რომ ამას თავის თვალსაც არ უნდადაცხებდა, ენიშნა ბირნის არა შეტყდენილიდა გამოიყენებოდა საბჭოთა დადიერი. თნი უნებნებ, რომ ბიონის ბოძის გამოყენების საბჭოთა უნდადადა მისთვის აქამდე უცნობი იყო. ახლა სტალინი ატარავა თვიარ სახლის ქიქნებდადიერი.

...ტრუმენი კაბინეტის შუაში იდგა და ურბს უნდადა იმხებე იმამავალი სტალინის ნახებებს. დროდადრო ვადახედავდა ბირნისს და ბოლენს, თითქოს უნდადა დაწმენივებულყო, რომ მათ იყო ამ მხიბე წყურბოში არ მიავლავდა.

ბოლოს კარი გაიღო. იგი გვერდშია ვოჯანა გაიღო და მაშინვე ვეგრებდა ვადა.

რომზე რბილად ფეხდაბიებით კაბინეტში შემივდა სტალინი მოლონეთისა და მთავრენილის თანხლებით. მაგარამ ტრუმენი მხოლოდ სტალინს უნებრებდა. მის ვადა ახლა იყო არავის უნდადა. პრეზიდენტი აჩქარებდა წამს ვადასწავლად იდგა, ცოცხალ სტალინს ადარებდა იმ პირტიკებს, რომლებიც ამერიკულ ვადასებებს და ურბანდებში იმედეებოდა. ვინმისთვის არაბრუნებდა ახლად გაბიონა, როგორც დიდიბოლიერებზე ვინმისთვის, და ამდენივე აჩქარებულად ნაჩივ ვადადა სტალინისაკენ.

მათი ხელა ჩამოართვეს ერთმანეთს. შემდეგ სტალინმა დალიდაპრავა. მთავრენილი საველიო სინტონილად თარგმნიდა მის ყოველი სიტყვას. მაგარამ ყველა ხედავდა, რომ ტრუმენი საველიოც არ არა, სტალინს უსმენდა. ტრუმენი ვეინა მიხვდა, რომ სტალინი მას მიხედვებოდა და ბოლენს ახლად მამულებსტრუმენს ამდენივე დადიერივინა ჩამოსვლისათვის.

ტრუმენმა მისთვის გაუბეჭდა ენაზე სტალინის დაძახისის დროს უნებური შეხვედრების გზიანობა აღნიშნა, რომ საბჭოთა დადიერი სხებუცხე წარმოქმნიდა მხედავდა, რბილად, ნაკუველიარ სახებურ იდგა შეტაკებშიც დილილი.

დაიკ, სტალინი ბოლენს იხლდა მცირე დადიერიანობისთვის. იგი მოსკოვში შეაფერხა მან კამიონის წარმოადღეწვებთან მოლაპარაკებამ და მსუბუქად შეუძლიერ ყოფინა.

კიდევ რამდენიმე წუთის წინ ტრუმენი დარწმუნებული იყო, რომ ახლა მის კაბინეტში შუვა უცხები, პირიქტა, ყოველფერი მაღალი სარგადლებიდან მისი მეფარა აწილდა, თავისი გამოცდილების დამთავრალი კაცი, რომელიც არ სურს არაფერიარ კომპრომიზი წასვლა. ამასთან ტრუმენს ეკვი არ ენაჩებდა, რომ მოლონეთმა საბჭოელებზე უფრო ვერბიდა აღწერა მათი შეტაკება ვინმეცოცხალი და რომ სტალინი მამნივე დაძახისებოდა დადიერივინა ამერიკის მიწადობა შეტყდებდა.

მაგარამ მის წინაშე იდგა კაცი, რომელიც ცხვირისად, სურვილიც არ ამირებდა დადიერი. მოთხილად ეცხებ უბრალებდა კი. თავაზიანი, რბილი ხასიათის ადამიანი, ვინა თავაზიანობისა და კეთილდამიზნისთვის ვადასახებებდა...

ტრუმენი მიიღანდა დაუფულა საკეთარი თავის მეტროსის არც აღბერი მიუტოვებია და არც ახლა დადიერებს.

მის სტალინი უნებდნენ. რა ვუთხრა, სტალინი პირადიანად, მაკინისთან, ბოლენის იქნებინა მართლად იცოდადა როგორც დიდიბოლიერი, როგორც თავის სრულ უპირატესობაში დაწმენივებულ ადამიანი. მაგარამ ამერიკის პრეზიდენტი წინაშე საბჭოთა დადიერის ამქობინა თვალტიკები, თავაზიანი, ზომიერი ადამიანის სახით წინდა გაიყოფა. ვანა ეს არ მიწმინდა, რომ მას ჩინებულად ენის აწმ-ის ძლიერება?

უხედადი დახსენი.

ახლა ტრუმენი უკვე მიიღანდა შეედა მასთან რომლი. მას თქვა, რომ სურს ვენგარდისობის მუხს ვადასის ამერიკის წინადადიებები მიიშავდა კონკურენტიან დღის წესრიგისთვის ბირნისა, რომელიც ტრუმენს ზრებს უნა იფდა. ტრუმენს გაურწადა ფურცილად მაქინისა დადიერილი ტაკიკი. ტრუმენმა ფურცილად წინ დადიერი და შეუდა იმ საკითხისთვის ჩამოიღობა, რომელიც ამერიკელთა დიდიბოლიერის შემოქმედის განსახლებულად.

ვინ მას თავი ისე ეკვირა, თითქოს ყველაფერი იმდენად იყო გარკვეული, რომ შეეძლო სწორად ელიდადა, შეეცდებოდა იმხებდადა ბოლენს თავის წინ დადიერულ სურვილს. ბოლოს, ფურცილად თვალტიკებიან მიიღანდა და შეუდა ჩვეულებრივ სიტყვებს: ვერმანია, აღმოსავლელი ევროპის ქვეყნებ...

— სულითა და გულით იგი მოიარაღე ჩვენს მხარეთა... — დარწმუნებულად წარმოთქვა ტრუშენმა.

— სულითა და გულით? — აშკარა ირონიით ეთხრა სტალინმა... — რას ვთავაზობს იგი? სულსა და გულს თუ თავს ვინაკლებს, ტრუშენსა და განმადამშენებს? — შეხვედრისას მთელი დროის განმავლობაში სტალინმა ტრუშენს სიჩვეულად შეუხედა პირდაპირ თვალებში. ტრუშენი უხანძროდ, რომ არ დანახა მისი გამქოლავი, გამხადიდებელი და დარწმუნებელი შემოხედდა...

— არა, — ჩაფრებულმა სტალინმა ხელი იშოპს დასველა და ცქვავ აშარავა... — ინგლისს თავს ცუცხვოდა არა იამარცხებს, არამედ ვერძალადი მომხმობს, რომელსაც ვერძინა ეტუბურება და ინგლისეთა ინტერესებს, ისინი იბრძოდნენ, რაც შეუძება იმს იამონისადაც, ისინი დაუბრავრებან ამერკას, როგორც თქვენ ბრძანებ, მხოლოდ სულითა და გულით... მაგრამ თქვენ ხომ წარბი გვიდგამთა აქ იწინებ, მე ვაჯობ?

სტალინმა პირში ცარიელი ჰაერის ჩაიღო, გაიღმა და ტრუშენს შეხედა, მერკ პირიდან ჩიზხის გახილილ, მარმარილოს მავიდაზე კრუ ხმაყოფი დაღ და ხელა თქვა:

— საბჭოთა კავშირი შვად არის იამონის წინააღმდეგ გამოდგომს ვაგვისობს შუა რკინიგზები, როგორც ეს შეთანხმებული იყო იალბრეტი, — საუბრის დასრულებამდე მის.

— დეპე, დეპე, ვედილა... ღრმად ვაუბრებთ ამას... — ამტკიცებდა ხალხობა ტრუშენმა.

არც ფიქრობდა იგი ახლა? ფორს მტად იმავა, რომ ამერიკისა უკვე ხელთ აქვს იმადი, რომელსაც შეუძლება დაქაჩვის არა მარტო იამონის, არც თვითონ, მაგრამ ნაწილადვე არსებობს ეს იმადი — და თუ გამწოდებ მანეს კი მივუვა საბჭოთა შეიქცა?

და იქნებ ტრუშენი იმავი ფიქრობდა, რომ ეს უღმარესობა კაცს უნდა შეერქოდ შენდარება და სწორკუთხეობა მხრები მხოლოდ მაკუცხვოდა ზღვდ არის წინარს და ქაჩის ზარმაცის მიმართ ზღვდ მოქმედებასა და სუბრის მანერსა. სინამდვილეში კი იგი შეიძენ შვაკუდონსა, მას შეუძლია პაერშივე დაიბრის მიხვენ განსრულით იმადი და შეუთავებელი მოძრაობით, თანაც დიდი სიძლიერის გარგანის უკან პირდაპირ მოწინააღმდეგის გულში.

მაგრამ სტალინის მიმდე განრქონობა სრულიად ავადიერი იყო აგრესიული. მას ჩიზხები აუჭარავებდა ჩაიღო კიტლბის ჩიზხი, ტრუშენს რბილი, კეთილმოხურე დამოხილ შეხედა და თქვა:

— არა უკუთო... უკვე ჩვენი წასვლის დროა! — ტრუშენ არ დაჩრებოთ დაჩრებ? — ჭიობა ტრუშენმა.

მის ხმაში ძალაუბრებდა იგრძინობა და გულგატბობა.

ტრუშენი მართლაც შენიშნა, რომ ახლა წავსტალინს, რომელიც პირაკლავად შეხედობდას ჩაანქნა იგი და ისიც მიჩნისდა და ბოლბის თანდაწარებით.

ტრუშენს სურდა საუბრის გაგრძელება, თანაც თავს მაგონებდა, არც თვითონ მას, არც მისი თანამშრომლებს არ უნდა ჭკონდელი ისეთი გრძინობა, რომ უკლამა მათგანმა დამარცხება განიქცა, თუნდაც უზრუნველყო, თუნდაც წინადა სიტყვიერი, მაგრამ მაიც დასაძებებო.

— ხაშქურბად, ჩვენ არ შევიძლია... — დაიწყო სტალინმა.

— თქვენ ვაპოულები შეგიძლიათ, თუ მოიხრებები! — სიტყვა შეიწყვიტინა ტრუშენმა. მის ეს სიტყვები არ აღებრეა არავითარი განსაკუთრებული აზრით მაგრამ ისინი ისე განიმა, თითქოს ტრუშენი სტალინს ნაწილადვე უკლბის, შემწოდებ თვალად.

ტრუშენმა ვაგრძინადა ვაიჭირა თავის ამ ახალ დაუცხვარებლობაზე. შეუფიქრებელი შეხედა სტალინს, რკინიკარ დაელოდა. მაგრამ სტალინი კეთილმოხურედ უცქეროდა

ტრუშენს, თითქოს უნდოდა ეთქვა: „ნუ წუხლები, მე შენზე საკვიბო სწორად ვაგაგებ“.

— მაშ, კარგი, — უბრალოდ ეთქვა მან... — ჩვენ ვაგაგებთ!

საღვინა ძალზე ცოცხლად ჩაიარა. უშთავრებდა ტრუშენი დაპარავობა სტალინი ცუცხვოდა იგრძინობით იფარდებოდა ბირსნი დასმებდა და გულჩვეული მოღობების აღძარავება მოიხინდა და სტალინს ჭიობა:

— თქვენ დაწმუნებულნი ბრძანდებით, რომ მიღობენი მართლად შედარია?

სტალინმა მხრები აიწია.

— ჩერკობი უნდა შეხედოდა, რომ მიღობენი სადმე ვაკიკა, მაგალითად, ესანგებოში ან არგენტინაში. ფაზოში გამძლეა.

მაგრამ სტალინი, როგორც ჩანს, განკუთობოდა არ იყო ეს სურფა კონცერტის თავისებობის უპერტიკული ვადაკიკა. საუბრისდენს ამხედრებინებდა მისი თავისებობის იმადიდან რომ მონახდა, ამერიკულ რუსულ და ქართულ ცენტრულ საკლბებზე ტრუშენს შეიკვებებს იძლიერა სტალინი თავისებობად სასუბობად ციტას ქაშად ტრუშენს ესმენდა და პირდაპირ თვალში უცქერდა. სურფასთან ისე იქცა, თითქოს არასდეს ეტკაცებოდა და საქმეობდა არ იყო დატვირთული.

ტრუშენს ეგრე, რომ მთლიანად დაფუფუნდა სტალინის ურბადლება. პრეტენდირ რაც უფრო აუკონცერტო მას, მით უფრო ათადანა მისი დასაწყნად. რომ დაწმუნებოდა და შოცს კი, რაც მას ჩინებდას განსხვებზე განიქცა. სრულიად უსურფული იყო, როგორც ეტუბობდა. მას უფრო აღმოდ ვადავაძნა სტალინი, მასზე აღრე ანადას. რკინიკარ ვადვლის ქვეშ მოქცა და სტალინის ჩვეულებრივ სიტყვებს რაღაც განსაკუთრებულ მნიშვნელობა მისცა.

მაგრამ ის რომ სტალინი დროდადრო, მას პირდაპირ თვალში შოცსად უუცხვებდა, თითქოს შეუძლებას აძლებოდა, მანეს აუკონცერტო ტრუშენს. „რადიო იურბადა ასე? — აღმუცხვებო და ამასთან ვადიზაბებო ფიქრობდა ტრუშენი. სტალინი ვადმალე ვამოხედებოდა მას უნდოდა ამცოცხვობა მისი მისი ეს ვადიკონცერტობა, მაგრამ აღმოდველებოდა უნდოდა: მას ან შეიქცა იმის ვადგებოდა კი, თუ არა ფერის თვალბერი ჭკინა სტალინი ლიდერს.

შოცხვოდენდა ვადუთა აზრმა, რომ სწორად ასეთვე შეუძახებოთ ვამოხედელი ჭვებობდენ და აუღმოდენ მას თვითონ სახლის თანამშრომლები ის სანამსუბორო ამაილის საღამოს როგორც ისინი, სტალინი. რასაკვირველია, მას რუბუნდებოდა. იმ შეთანხმებებზე, რომელსაც ახლა მოცუდობი მოახდენ სტალინიზე, ვერგად არის და მოცუდობელი მათი ყველა შემდეგი უსიზოგობობა.

ტრუშენმა მთელი გულით მოსიკვრა სტალინიზე მიცხვინა შოხედებოდა ისეთი ნებისყოფის ადამიანის, რომელსაც უნარი შეეძინა ბოლის დამოუკიდებელი ვადამუცხვობების ტრუშენს აუკონცერტოდა თვალის სტუმარს, მისი თავის იგრძინობა წინარს, ჩამდენდმე მოქცეულა მაგრამ გულყოფილად და ჩიღად ვანსაკონცერტობი თავი — ხან მანერსა და თვით თავს არწმუნებდა რომ შემოლო სტალინიზე სეთი შეთანხმებლობის მოხდენა.

სტალინი, რომელსაც მას მოლოდინდდა მისი ცუცხვად შეიკვებოდა ჩერჩილზე, სრულიად არ მავდა სტალინს, რომელიც ახლა სურფასთან იქცა და ეს სტალინი თავისებობად უხანძროდ აგრძინებდა და სასუს აძლებდა საერთო, დიწრე ვარჯიშობ. მხოლოდ ერთხელ ვამომავდებოდა მან გულწრფელი ინტერესი.

სურფად ზრტიკი მოიგინებს, ზანგმა იფიქრებინა სირჩება წაუკოლა დეიონი შეუკო

— ძლიან კარგი ლეიონი... — სტალინმა ოდენა მოსცა და თქვა: — მე, როგორც ქართველი, ვიცი ლეონის გემს, ეს რომელი ლეიონი — ფრანგული თუ გერმანული?

— ამერიკული, — აშკარად უნასვლია ბრჩინს, — კალფორნიელი! — დღად მოხატული ვარი, შევიკვინა... — ვთქვამო სტალინი, — რომ ამერიკულად ვაკო ქიკვე ერთი კარგი თვისება — იცინა ასეთი შენაინსწავი ლეონის წარმოება.

ტრუშენმა ბირსნი ზიკვე ვაქონა დასმებდა, მდვილი წუთით ვერგინა მისი ცუცხვად სტალინი ჩვეულებრივად ვაგავდა კალფორნიელი ლეონის ერთი უკოი. სტალინი საათს დახედო, თანდათან ვკლამ უღვრე წაშედა.

სტალინი უკვე ვწავდა იყო ვამოსამშობობებდა, მაგრამ ტრუშენმა მას და მოლოცოცხვოდა სობიკო ათავრე ვადულებდენ. რათა ამერიკულ ფორტიკონსინდერებებსა და კინოპროდუქტებს შესაძლებლობა ჭკინობდა ეს შეხედებოდა აღმუცხვობდა.

სტალინი უნდა დავითამა ერთი წუთით მოეჩვენა, რომ საბჭოთა ლიდერი ახლა ყველა მისი თბობას შესაძლებლობდა.

ავიანი, სადაც სახლის პატრონებმა სტუმრების მიიწვიეს, პატარა ბაზმი დადგინდა. ხეებს შორის ამერიკული კინო და ფორტიკონსინდერების ვამომხეობა რიგდენს.

სტალინმა ტრუშენს ხელი ვაჭოვდა, არჩაიღებდა სწრაფად ჩამართავდა ხელი ისტალინისთვის აღმუცხვოდა საბჭოთა და ამერიკულ ხელმძღვანელობა შეხედებდა.

სტალინი, მოლოცოცხვოდა და ვაკლამოდა რამდენიმე წუთის შემდეგ დაჩრებ ტრუშენს ხელი. — საბჭოს ისტბის ზღვდ უნდა ვუცხვოდებოდა. დარბაზში, როგორც აქამდე, საბჭოთა ურბანდობებს ვარდა, არავინ იყო, მაგრამ დასაძებოდა ისრედელი და სამხედრო ფორსა და სანქციონირებანი საკლბებში ვაგონიკონი დაღვინა საბჭოთა ოცუკრბი სობიკებზე დაღვინე კარებთან. ვაგონიკონი ბრძანება ვასცა, უკლავდებოდა სანამდის შეუქციათ.

ვორიონოს მომცვენა, რომ თვითონ ისტორია ითვლებს წაქვებს თანამშრომელსა...

როცა ხეის უსიზოგობა წაუთო დადალა, ვერასიმოვს მავიერი მოძრაობის ხელი მაგნა იამონი. და დარბაზში იწმუცხვოდა ავლავრია კალსა სინა ოცუკ.

სტალინი ნელა მივიდა მაგნასთან, ჩამდენიმე წამით შეჩერდა და მაგრად მიხერბულ ორ სხვა კარს ვაძებდა.

— და არ... — დაბლა ბზით თქვა სტალინი. — ერთხელ მიხერბუცე თვალს ვაკლბო მოსვლა.

ეს სიტუაცია წარმოქმნილი იყო რამდენიმე ბუზურება და ამასთან ეყოლილი ინტელიციანი. სტალინი ხაიციანა, ხელი უხეშოდ ჩაქცინა და ვაწიდა როგორც კი ზღვრისთვის ვადამაბა, ვიკაც უხილავდა სწრაფად ჩაკეთა კარი შეიღინდა ურბანდობების შეუფიქრებელი შეხერბოდენს ვერასიმოცს.

თითქოს მის სახსარზე, დარბაზის და თანაგრებდას საუბრებისა და ავადიბობობის მასფრი გუბუნის ხმა შემოქცა.

ვორიონოვ ვასასულებდებოდა ვაგურბა. ცუცხვოლებინობის მოთავრ შესასვლელის მოძოვრებულ პორტლის ქვეშ მისვლამ დაინახა. ცხინ-მაგარიკაც როგორც მოპროდენ ამერიკული მოცოცხვობების.

სტალინი ხელი უხანძროდ ჩამოვლიდა ცუცხვოდებოდა, რომ მისი ჩამოსვლა დაინახა, დავის თანამშრომლობის ვარდა, არავინ შეუძენებოდა.

ამერიკულები კი თითქოს სანძობის ჩასკრებობდა მოიკონცერტებოდა თვითონი მოცოცხვობებისა და ავადიბობობების.

განსაკუთრებულად ვარჯიშობ ვამოცხვობდა მოცოცხვობებს — ვეგონდობად, რომ მათ ვანსაზამ მოხმებს ხმის დასმობებდა.

თვალისდამოკიდებელი ენოი წილილი ვარჯიშობ, ვეგონდენ საუბრების, პორბლებქვეშ ხრემ, ხა, შენიხობდა, ისმინდა ავადიბობობის საუბრების ვაგურბენ...

...მოდინდა და ბოლის სიხუტე ჩამოვარდა ქიკვე

ანთი „ოპორტივები“, თითქმის ერთდროულად გაილა ეველა სამი არი, დარსაზნი გამოჩნდნენ სტალინი, ტრუმენი და ჩერჩილი.

ჩამდინებ წაშს ისინი უფრობაოდ იდგენ კარენში, თითქმის ისინი კინოპროგრამება და ფორტორაფებს ემსარგოდენ თავიანი მოვალეობის შესრულებაში. შუგდენ, თარქანთა თანხლებით, პარტიკულენ გამართნენ ვეფხვარება მრავალი მადეისათენ. თარიღინები შეებაზნი შეჩერდნენ, რთავე ურწალოდებს საშუალება მისცენ აღმებედ სახელმწიფო მეთარქანის შეზავება.

სტალინი ეცავა იმა კრისიფორი იტალია შეჩერდნე უკრის პარტია ვარსკვლავით. ტრუმენმა „ამაზიკა“ მახალეთით შევიდა, თუცა მას ხელდა თავისი სახავარეთი რტრუფინი ტალხლენ ეცავა ჩერჩილი სახელმწიფო მუდრინი იგი გამოყენობია, მეტრეტო ხარინდენ თსამები ვაჭიოებინა. პირში სავარაქვიანი.

სამეფნი შვიდდასა მთედენ და უფრო ხანგრძლივი, მეტრეტო ჩვეულებრივი; ხელი ჩამორჩედნენ ერთნაშეთი.

თარქანებზე გამოჩნდნენ; სტალინი, ტრუმენი და ჩერჩილი ერთნაშეთის რამდენიმე ფრას უბნებენ. ღია კარებლენ გამოდიოდენ სახელმწიფო ფორსაში და სამოქალაქო კისებუებში ჩაყვლილ აფარებინა.

სამოთა ვაჭიებთი იტუბინებოდენ მხოლოდ იხს, რომ სტალინი ბერალნი ხადა. მაგრამ ვირონიცა კინებტორაფარსტებისგანა შეიკო, რომ სამოთა სტალინი სტალინი ვარდა, შუდლოდენ მხოლოდო, მისი მოვალეობით ვიშენი, მისივე და ქავარაჟე, წოდელი არბის გენერალთო შტაბის უფროსი აბინოვი, აღმინალები: კუნსევი და სურხვილი, ღმრები გრამალები და გვხვი, საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარიატის მასხიშებელთი მუშაგინი ნოვიკოვი, ცარაკოვი, სოროვი და ლავროვიჩი, სამოთა სამხედრო აღმინიტრატის წარმომადგენელთი ხაბერევი და სოხოლვი.

სტალინი მაგიდის მიმართულთით ფარით ეტები ვაჭეთა და აველანი დახატომოდ მიიპატუბა.

„ტრუმენალი“

ის-ის იგი დახდნენ, რომ ჩერჩილი პირიდან ჩიხუბე გამოილა და იყოთა:

— ვინ იესო თაქმებრად ჩვენს კონფერენციაზე?

— ვასახლბე ამერიკის შეერთებულ შტატებს სი პრეზიდენ ტრუმენს — დაუპოვნებლად უპასუხა სტალინი.

— იგლისი დღეცა მარს უტებს ამ წინადადებას. — თქვა ჩერჩილმა, ასანი ანო და სიგარასანი მიტანა.

ტრუმენი დღედა, თითქმის იგი სხვისი კანდელატის მისხარებით საშუალებას იძლედა. მაგრამ მას შეუდგენ, რაც სტალინი და ჩერჩილი მის სახარებლად გამოჰყვენ აზრი. ბუნებრივია, ის მას არავითარ ემუტრებდა.

ტრუმენს ათალი მოკალა ეტელს, ვინც კი მადედასა პირედი რაგნი ისტენდნე თავის მეზობელს ბირსს, სტალინი, მოლოტოვი, ვიროსკისი, გრომიკო, ჩერჩილი, იდგენ, იტლის ეველა დღედა.

ტრუმენს ივრინა, რომ მისი დღეშილი კინორდელი და წარმოიქცა:

— ჩემს თაზე ვიღებ ჩვენი კონფერენციის თავმჯდომარებას. — ისე სიტყვითი საყენებო არა სახრებოდ, შრავლად და საქმიანად წარმოქმნა. თითქმის ბაზს უსცავდა, რომ კონფერენციას ჩვეულებრივი, საყოველთაო საქმედ უფლდა, ხოლო მის თავმჯდომარეობას თაისავად ვასცებდა. ტრუმენი ენეჩეული მომადინარი წამოვდა და მძიმე საყავარება შევიდასან მისწია.

— ჩემს თავე ნებას ვაძლევ. — განაგრძო მან და მიხედნა საქმეზე ვაჯავდა. — თუვენ წინაშე

დავადენი ზოგიერთი საიხობარობლები ჩვენი შეზღვევის დროსათვის დავავარდა და ვაველი ვედიდ ვადარებს მოიბოხს შეზღვევ კოთხი კონფერენციის დღს წინასწარ შეზღვევდა. ამ რივად, არავითარი მისაღებები, არავითარი სახელმწიფოების მტავსი მხოლოდ საქმეზე ტრუმენი ჩქარაჩქარა ლამარაკობდა, როგორც აღმინა, რომელი დარწმუნებულა, რომ მის წინსვლით შეზღვევით აქეთ უღებია უკველი იხისი, ჩასავ იგი იტვიზ.

ის იღნავ ერთიანა ჩერჩილს — მან პირიდან ჩიხუბის გამოუღებლად ჩიხუბულენა: — ვიძღვრებ, გვეცენება დღის წესრიგისათვის საიხობის დამატების უფლება.

ტრუმენს წამებრად შეავალი თვალს სტალინი — სცედა ვაგერ, თუ რა რეაგირება მოახდინა ამ რეაგირება მასზე.

მაგრამ სტალინი შვიდად ეწედა, უკველმზობე ჩიხდა, რომ იგი ჩერჩილისგან ვასცავდნით არავითარ საქარსის ან ხელდად არც პრეზიდენტის სიტყვებში და არც მის ტრინში.

ამან ვაგამოსა ტრუმენი, ჩერჩილისათვის მასხუბი არ გაუცია და ვანაგრძო:

— დღისათვის ეველავ შევავე პრეზიდენტსა-ღანა რაგნი მექანინის შექმნა საშუალებითი მოღალატეობის საიხობის რეგულირებისათვის. ვერსალის კონფერენციის გამოცდილებას.

ტრუმენი დღისგან ლამარაკობდა.

იგი კიდევ ლამარაკობდა, კოლბეთი რომ არ უკველიდნენ. ისინი ნაკლებად ახსრებდნით თვალის და ჩერჩილის, რომლებიც მუდმივად თამბაქოს ეკანობი იდგენ ვაჭიულად და ქტენდენ არაწყვებებს, მათ შორის ამერიკის პრეზიდენტს. ტრუმენი თავისი გამოსვლის დროს კოლბეთს წადღის ფურცლით იტვირებდა, მაგრამ ერთხელ ვეღარ გოწლი და ფურცელი გამტებითი ლოკუბე მიიტრია.

ფარკის დახრება შეუძლებელი იყო სიხისა და თამბაქოს მოლის გამო. მაგრამ ფურცლის ქვევას ან ხალურა ლოკუბე სიგარას გარტამს ტრუმენი არავადრისად თვლიდა. იძულებული იყო მოიხინა, ეტლივდა კოლბეთისათვის უფრადებს არ მიეცემა აღმინა ნაკლებობის უკრასლის კონფერენციისა, რომელიც საჭირო მოსაზრებების ვარგებ ჩადართ. წინადადება წინადადნა შექმნილიყო დღი ბირსტების, სიბ კავშირის, აშშ-ის, საფარავთისა და ჩინეთის მინისტრებისაგან შეზღვევარი საგარეო საქმეთა მინისტრების სიტყვითი საქმე.

როგორც კი პრეზიდენტმა სიტყვა დაამთავრა, მისმა მარჯვლებმა საქმეთა და იგლისი ვეღვადეციების წყვეტის დარტვიგს მანქანზე ვადაბევილი ტექტიკი პრეტიტისა, რომელზეც იგი ლამარაკობდა.

ამ პრეზიდენტის დამთავრებისთანავე ტრუმენი სტალინი და ჩერჩილს მიიტრია, უნდად ამოეცემა რა შთაბეჭდილება დატოვა მას გამოსვლა მათზე.

ჩერჩილი ნეიტრალიტის უმარა წინდებს ავლენდა. იღებებდა, ბავთო კრუხობა სავარაქმდებდა. დროდადრო მხრებს იტრიადა; მოელო თავისი ვარტენობით გამოსავად, რომ კონფერენციის იმას არ აცუდებდა, რაც საქმეთა იყო. „ეგვრამა“ — ჩერჩილისათვის ეველა საიხობის არ იყო სარგებელი ურთად თას. ამოდ ღმრ ან დახარვა მდენი ეტვიტია, რომ მოლოს და ბოლოს „დღი სახელმწიფო შეზღვევარა მომხმარებო, უკველივ ვინ შეზავებ ვანა გუნდს არ მოღალატე რაკ ტრუმენს? ვანა ტრუმენი ან დათანხმდა, რომ კონფერენციის მთავარი ამოცანა — ევროპაში რუსების წინაშე აღმართის ვაჭიულახე უფლებები, მაიჯორი ევროპის ქვეყნების ისეთი მთავარია შექმნას, რომელიც შეზღვევამდებ პრეტიტისა და შეერთებულ შტატების წყარახე იქნება?

რაგნივ აქიანურებს ტრუმენი? — რაღს აცუდებდა სტალინი?

სამოთა ლიდერი კვლავინებებრად შევიდა ეწედა.

მას ეხმობდა, რომ უკველივ მის, რაც ამ მდელის რიგვლად ხდებოდა. სცავ არც იგი არც თუ პირველი დახრება. ბირსტოლი უკველივ დაწევის კი ჩერ კიდევ წინ იყო. რილის დაწევაზე იგი შეიძლება ხელა, შეიძლება — მივიანდნით. ერთი სიტყვით, მან რიც ლამარაკობდა ეველად მთავარზე, და პრეტო ეკოლბეს. ვერსალისა და კოლბეთის მისხარებაზე.

მაგრამ ტრუმენს ღმრსავე არ ზამდებდა თაისი პარტიკულარის სხების თვალრებინა. — წინადადება შემოიხინა. — ჩერჩილმა პირიდან სიგარა გამოილა და აჩქარებლად იტვიზა. — ეს საიხობი ვანსაბილელად და შემდგომი სხლობისათვის მოსახსენილად ჩვენს საგარეო საქმეთა მინისტრებს ვაჯავციო.

— თანახმა ვარ, — თავი დაქვინა სტალინი, — იღნენ ჩემთვის ვაგებინა, — ვანაგრძობ მოკლეს უმარს შეზღვევ. — ამ საქმით ჩან კარის წინაშე მდებლობის მინარელობა. მდებლობაში რომ წინდა ევროპული პრეზიდენტს გვექვე ჩამედნე შეზავებურია აქ ასეთი წარმომადგენლის მინარელობა?

ეს საიხობი, — სწრავლად უპასუხა ტრუმენმა, — შევიძლება ვანსაბიო საგარეო საქმეთა მინისტრების მოხსენების შეზღვევ.

— ვარკი — სტალინივე სიტყვა წარმოიქცეა შვიდლად, თვინერადეც კი თაისის წინაწარედ ვაჭიურებია ეველადეცა თაისისგანედა ტრუმენს.

უკველდ შემთხვევით, ასე მოეცენა ამერიკის პრეზიდენტი.

— ახლა ვერსალისათვის შესაქმელი საკორტროლო სპეკის შესახებ — ეველა ლამარაკობ ტრუმენი, — მინდა თქვენს ვანსახლბე წარმოეკრე პრინციპები, რომლებიც ჩვენი აზრით, საფუძვლად უნდა დაედოს ამ საქმეს...

— მე არ მქონდა ამერიკის უკველივების ვაცნობის საშუალება. — სიტყვა შეაქვევინა ჩერჩილი. — მაგრამ მას მთელი უარეულობითა და პატივისცემით ვაჭიოხება, — დაამატა გამჩრადეს ტონით. — ეს საიხობი იმდენად ვრცელია, რომ არ უნდა ვაჯავციო მინისტრებს. იგი ვერ ჩვენს თვითონ უნდა შევიწროებო.

— მამი იქნებ ხელისათვის ვაჯავციო ეს საიხობი? — ეტობა ტრუმენმა და სტალინი შეხებდა. სტალინი: პარტიკულარ ვანსახლბეული მინორეგები ჩაქარი სავტრეფის ფესკრება და აუქტავლად წარმოიქცა:

— შემიძლება ხელისათვისაც, ხოლო მინისტრების შეუძლიო ამ დღეშემდგომად ჩვენს პარტიკულარად ვანსახლბენდეს ეს ხელს არ შევიკლავო.

— ჩვენს მინისტრებს უფვე საქმით ამოცინდა დავიკარავი პრეზიდენტის მოქმადეებელი მხედრობა საიხობით. — თქვა ჩერჩილი. — იქნებ, ეს მეთრე საიხობით ვაჯავციო, მაგრამ დღეს ეს არა, ხვალ?

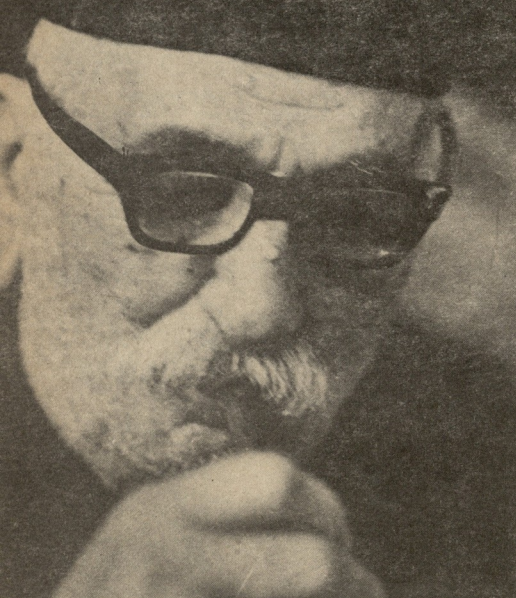
— ვარკი, — ისევ მხედროფინი დათანხმდა სტალინი, — მოლოთ და ხელ ვაჯავციო. ტრუმენს მას ვაჯავციოება და მაღლობის შეჩეული ვანსახლბე ვადახევა.

— რა მისდის ამ ქავსზე მთ მუდუნებოდენ, რომ იგი თაისამოღებელი მოქმადეა? მაგრამ იგი ვაჯავციურად თანხმობს ეტახებთ იქნებ ჩვენს ხელს არის კარხად და აქ თავი ვარტუვად ვაჭიულობის იმედი?

მაგრამ სტალინი არა ვაგოიურებოდა არც ვაჯავციურად და არც დალოდლად. მისი მოყვითალო ფიქრის, ვაჭიურებუებანი ცოცხალი თვალბე და მდებლობის და, როგორც ტრუმენს ეტენა, ეკოლოგარინდ ვაგოიურებოდენ. ის დრადედრო ხელს ეწევიდა მის წინ მაკადლად დადებლად პარტიკულარის მწენე კოლფორმად და დრედლ ამოღებდა.

თარქმეა თეიმურაზ ჯანგაუსაშვილი

სანდრო შანშიაშვილის სმოვნას

უკუნებს მიღწეული ბერძენი სიციცხლის ჯიშის წყნარად ახალი გავრდილი შემართებით იპორტირება კალამს და განმართული სიტყვით გვაპურება, ახალი საქართველოს იდენტური მხურვალია, მის კიდევ უფრო დიდ მშაპაქმე რეკონსტრუქციას, რომელსაც წელიწადს დაუზოგავად ხარკავდა დიდ ენერჯიას ქართული შწერლობის აღმავლობისათვის, ამდიდრება ჩვენს სულიერ კულტურას, ქართულ მოეზიას, დამატურგაიას.

ერთბუნად თვალი რომ გადავლო სანდრო შანშიაშვილის ცხოვრების გზას, გავიკვლით. რამდენი მისი შესანიშნავი ლექსი ბრწყინავს ქართული პოეზიის ცაზე, რამდენი მისი პიესა ამყვენებს ქართულ სცენას, თეატრის ისტორიას. რამდენი რამ შეუქმნია სანდრო შანშიაშვილის მადლიან კალამს!

ცხოვრების გზა, როგორც თვითონ ამბობდა „გველილი შარა“ — გრძელია და ფრიალ ხანტერესო. თავის დროზე ბევრი ხიფათიც შეხვედრია ამ გზაზე და ბევრი უკვმინა სიმწარეც, მაგრამ არასოდეს მოკლებია მზენობა და სიხალისე, მრავალი ბრძოლა მოუვია.

ახალი საბჭოთა საქართველოს პირველ მშენებელთა მოწინავე რიგებსაც ამყვენება ბატონი სანდრო — თავისი კალმით და სიციცხლის უანასუნელ წუთებამდე მამულის უერთგულესი შეილი იყო. თვით ჩვენი უახლოესი წინაპარი — ჩვენს დიდ წინაპრებთან — პაპისპაპებთან, მათ სამუკროსთან უშუალოდ გვაკავშირებდა მძლიერი უწყვეტი ჯაჭვით. ბატონ სანდროს ხომ მოკრძალებული მეგობრობა ჰქონდა აკაცი წერეთელთან, ვაჟა-ფშაველას კი იგი განუყურდ უმცროს მძალ მიაჩნდა. ყოველივე ეს ბატონი სანდროს კარგ კაცობაზე მეტყველებს.

ქებითი წარმტაც ბუნებაში აღზრდილს ღრმად ჰქონდა ფესვები გადგმული მშობლიურ ქართულ მიწაში, ხალხთან იყო ყოველთვის ჰერსა და ლხინში. სანდრო შანშიაშვილის პოეტური სიტყვა მსუყე იყო და სისხლსავსე, პირად ცხოვრებაში გულუხვი და კეთილი გახლდათ. უნაგარო მეგობრობა იცოდა. ღვიძლი ძმები თუ უფარდა ტიციან ტაბაძე და გიორგი ლეონიძე და ბევრი სხვა სიტყვის ოსტატი. ხოლო ნიკოლოზ ტონინოვთან მისი ურთიერთობა სანიშნო მაგალითია მწერალთა ჯემშიაბიტო მეგობრობისა.

სანდრო შანშიაშვილის მძლიერ უყვარდა ახალგაზრდობა. ბევრ ახალგაზრდა მწერალს ასუსდა და აღბათ მარად ენსომება მისი კეთილი გული. მეც უფარკერ შემხებია მისი მამაშვილის ხელი.

წვიდა ჩვენგან სანდრო შანშიაშვილი, მუხასავით მაგარი და გაუტყვავი ბერძენი. მაგრამ არასოდეს შეიკვმა საიყენებლას მისი შესანიშნავი პოეზია.

წვიდა ჩვენგან ბატონი სანდრო, მართლაც ვალოხდილი, საუკუნის კაცი, რომლის დიდ ამაჯ არასოდეს დაივიწყებს მადლიერი შთამომავლობა, ქართველი ხალხი.

მსუბუქი იყოს შენთვის დიდუბის მიწა, ბატონი სანდრო!

რეპას მარგინანი

● წვიდა ჩვენგან სანდრო შანშიაშვილი — ქართული მწერლობის პატრიარქი, უხუცესი — უხუცესთაგან, გულმართლი და ხელმართალი ბერძენი, რომლის კოლორიტული ფეხვადა ასე ამყვენება ჩვენს კულტურას. ჩვენდა სამწუხაროდ კიდევ უფრო შეიხედლა ქართული სიტყვის ჯანსაგარ ამავადრთა კოშკობტა, რომელიც მეცხრამეტე საუკუნემ გადმოვიციოდა. ჩვენდა მარად დაუვიწყარი სანდრო შანშიაშვილი. სანდრო შანშიაშვილის, დიდი ილიას სულიერ გარემოში აღზრდილსა და დავაკებულს, სამშობლოს, მამულის ერთგულეება და მასხასური მიაჩნდა უპირველეს მოვალეობად. თითქმის სა-

პუბლიკირებულია აქტიონისა ცხოვრებას

„ბიძარაში“
სადრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს; გენერალ მარლ დე გოლს მწერლობა დიდად უყვარდა, საამისოდ ნიჭიც მოხდებდა. მისი „პრობოლის მემუარებში“ სალიტერატურო ენისა და სტილის შედგენია.
დე გოლი თავის სასახლეში ხშირად იღებდა ხელოვნების სამყაროს ცნობილ წარმომადგენლებს. სასახლის კარისკაცი შესახვედლიდავად ამცნობდა ბოლმე დარბაზს მომსახურება ენაობას.
ერთ დღეს პარიზში მეტად გახმაურებული ფოლმის კომპანის რეისორი ფაქ ტატი უწვია ბებურალს.
— ბატონი ფაქ ტატი! — გაისმა კარისკაცის ხმა.
გენერალი დე გოლი გადაიხარა გვერდით მდგომი პოლკოვნიკ ბონვალისაკენ და ჩასწურა ჭულა:

არ მესმის... ვინ არის?
რადგან ფაქ ტატი უკვე გენერალს უახლოვდებოდა, პოლკოვნიკმა ამის თქმდა მოასწრო:
— ეს ბატონი ტატი... თქვენ კარგად იცით... „ბიძარაში“...
დე გოლმა ხელი გაუნთავსა რეისორს და დიმილი უთხრა:
— ძალზე მოხარული ვარ, გავიციე პოლკოვნიკ ბონვალის ბიძა!

ბიძარი და ბიძიანი

1950 წელს, სცენის მეფემ და ეროვნული თეატრის ფუძემდებელმა ფან ვილარმა იმბო მერარ ფილიპი და ზრდილობის გამომსახველმა: რით შემძლია გემსახურობო?
— მხოლოდ ერთი სურვილი მაქვს, თქვენთან ერთად ვიმოდგანო თეატრში.
— ჩინებელია, — დგოთანხმა ვილარი, რომე-

ლსაც ვერაო უკვე ნახაბი ჰყავდა სცენას. თეატრების მომავალ ფესტივალზე თქვენ იქნებით სიდი!
— მე კომედიის მსახიობი ვარ, ბატონო ტრაგედიში ვერ ვითამაშებ! — შეტევა ვერარი.
ფან ვილარი იმდენად დარწმუნებული იყო ვერარ ფილიპის აქტიურულ ნიჭით, რომ მოკლედ უპასუხა:
— კარგით, კარგით, მე ვციც, რასაც ვამბობ, თქვენ იქნებით სიდი!
იმ დღიდან ვერარ ფილიპი ტრაგედიის გმირებს ანსახიერებდა. მისი ნიჭით აღდგომიდანვე ბულმა ვილარმა ვერარს დიდი პატივი დასდო — შესაპირის რჩიარდ მეორის როლი შესთავაზა.
წარმომდგენის დღეს ფან ვილარმა თეატრის სამომსახურო დავებ დანერგა.
„მედი გარდაიცვალა, გაუმარჯოს მშვეს!“

ალექსანდრე ტვარდოსკი, გიორგი ლეონიძე, კონსტანტინე ფელინი და ნიკოლოზ ტიხონოვი.

გიორგი ლეონიძის უსვოზი ლექსი

მოგეპარება ვეფხვიეთი ლექსი,
გულზე დაგაფხვს აღმასის ტორებს,
გაავლებს კლანჭით სისხლიან ნალარს,
თმაში — ჭალარის ეინთლებს სტოვებს.

ჩაღმადამღეული იანჩიარი,
მოქშუის შივარე, გული გააოს,
წარსული ტყეა — მხოლოდ ანჩარის
ყველა ფურცელზე შხამი ლაღლაობს.

იმძოს ჩაჩრმ

მეწინი დელაკრუა — რომანული სკოლის ხე-
მეცნიერი, შესანიშნავი ფერმწერი, ცნობილი
ტილოების „დანტეს ნაი“, „თავისუფლად ბარ-
რიადგებზე“, „კონსტანტინეპოლის აღების“ ავ-
ტორი და პარონის მრავალი ძეგლის დეკორატი-
რი 24 წლისა იყო, როცა პირველი რომანტი-
კული სურათი „დანტეს ნაი“ დახატა მხატვარს
უნდოდა ეს ტილო გამოეჩინებოდა გაგებულს, მა-
გრამ საქართველო იყო მდიდრული ჩარჩოს შექმნა.
დელაკრუამ, რომელიც ფულის ნაღდობობა გა-
ნიცდიდა, მხოლოდ ხის ჩარჩო შეიძინა.

გამოეჩინა სახელგანთქმულ ლუქოში ენყოფი-
და. ექვსი ინტერესება, როგორ გამოიყურე-
ბოდა მისი ნახატი სხვა ნახატებს შორის და სა-
ნახადად ნაყოფა.

— თქვენ კმაყოფილი უნდა იყოთ, ბატონო
დელაკრუა! — უთხრა შესვლისთანავე ნაცემმა
კარისკაცმა.

— რატომ?

უცნ ვაიქვალა ლექსების ხმაღსა,
ლეონის ქვარიდან ვინ აჯხნის მქალაქებს,
რალაც ატარებს მდინარის ხმასაც
და ჩარიგებულ ცაში ვარსკვლავებს.

რალაც ატარებს თვით დეიამიწას,
რომ მომავალში ნახოს ოცნება,
ამოითხრება ტირილში სული
და ფეხვიანად გაითყორცნება!

— არ გინახავთ თქვენი ნახატი ჩინებულ ოქ-
როს ჩარჩოში, რომელიც ბატონმა გრემ ჩაასვე-
ლეს?

— თქვენ ფენ-აჩტან გროზე ამბობთ, ლუქო-
რის დეკორატორზე
— დიხ, სწორედ მასზე.

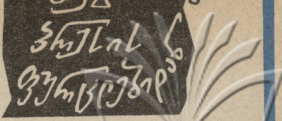
დელაკრუა სიზრულით შევიდა დარბაზში და
რას ხედავს, მისი ნახატი ხის ჩარჩოს ნაცვლად
ოქროსი მოფარავებულ ჩარჩოში ბრწყინებდა.
ახალგაზრდა ხელოვანი გახარებული მივიდა
გარისაან და უთხრა:

დიდი მადლობელი ვარ თქვენი, ბატონო!
ჩემი რატომ?

ჩემი ნახატი ოქროს ჩარჩოში რომ ჩაას-
ვევინეთ!

— აჰ, ეს თქვენა ხართ „დანტეს ნაიის“ ავ-
ტორი? მომილოცინა. თქვენ შექმნილი იქნა
შედეგური, რომელიც ქვეშაირტად ღირსია ოქ-
როს ჩარჩოში ჩამოსას!

ცისკნეულიდან ორკაცა იმნის ბადაბიძის

● ერთსულ პიესაში „როგორც მოხდად სცინა,
ისე წახალა შინაო“ უნახადად ვაქნაოქრეა
ჩლიხა. ეახახი ნიკოლა (ნ. გოციონაძე) შეროლის
რითაშლიდან ნიქიტირა და ტრეტილა წყნარს
ნის გვარითი გენთა ტახტი ვერ გამოგდა მხა-
რა ჩატდა, ორივენი შიგ ჩაიციოდნენ და ღამის
შიგ გაიქედნენ. ხალხის აღტაცების სასლვარი არ
ქმონდა: როგორც იყო, პიესა დაშთადა. იგივე
პიესა ვაიმეორებს, ჩასაკვირვებელია, ტახტი მავარი
იშოვებს, მარტვი რომ არ მოსვლიდათ.

პიესამ მეორედ უტოვებდა ჩაიარა, ვათავდა
წარმოადგენა, ხალხმა დიდი პრეტსტი გამოაც-
ხადა, იმ დღეს კარგად თამაშებს, ახლა კი გრო-
ში არ ღრდათ.

აკინაგზის თეატრში (1908 წ.) თამაშობდნენ
„პარიზულ ბიუს“, არცხვაც ელხა მიხვებდა, ამ
დღეი მატყუებდნენ, მხატვარი კი არა, გრაფის ჩა-
მომავალა და მე არ შემირაივებო. უნდა სცე-
ნაზე იტროს; მსახიობ ქალს ტირილი არ ეტეა-
რებოდა და რეისიონმა ასწავლა: ალფო ხელსა-
ხიცი, მიფარეთი ნაყურებლისკენ თავადებზე
და თავი აწიეთ, ვითომ ტირითი. მართლაც, ემ-
არე მოიქცა წარმოდგენის დამეს. მხოლოდ სურე-
დურად კატარა შეცვლობა მოუვალა: ხელსახიცი
მიიფარა პარტნიორის მხარეს, ხალხსაკენ კი
ვიცინოდა, თან იცავ გამოთეო (ვითომ ნახტი,
ხალხს როგორ ვატყუებო).

● ქართულ თეატრში თამაშობდნენ რომელიღაც
დრამას. შემდეგ უნდა თამაშით კოდევილი
„ორი შვიტრი“ და აწურებულმა ადრევე ჩაიკცა
შვიტრის ტანისამოსი, გაიკცა გრობიცი და გაი-
და სცენის ქვეშ. უნდოდა სუფლადეისი ჩაიჭ-
რე შესულყოფი და დამაშოშოვის ეციტრა, დაი-
ხატეს სცენის მუხეცებმა (დეკორატორებმა)
რომ ვიღაც „პოხიკო“ ჩაღის ქვეითი სცენის
ქვეშ, ჩუმად შეგარინენ და ის იყო უნდა ეა-
რებოდა ახლოყო, სწენდენ ფეხი, ჩამოიარებს
და მუხეცითი გამოსასინდლდნენ. გამიართა
დიდი ჩხუბი, მუხეცო თავს არ აწებებდნენ, ვაიკეს
მალდა მსახიობებმა, ჩამოიარინენ და ძლივს
გაეშალეს.

როცა ვითხვებს, კაცო, რატომ არ უთხარი
ვიცე იჯაიცი, და აწურებულმა უთხარს: თავსა-
ხმა ისე მოილოდნელი იყო, რომ არ მომეგონდა
ჩემი ვარი შეიქცეო.

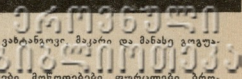
ჩასაკვირვებელია, ნუშებმა დიდი ბოდიშო მო-
ხაეს.

● ქართულ თეატრში ერთხანად „სტატისტებდა“
სალდათები მომავალი ბოლმე, თამაშობდნენ
„კონსტანტინე ბატონიშვილს“, პირველ მოქმედ-
ებაში ხალხი ვერის — ცოცხლობდეს ქიქვან
დელაკრუა!

რუსის სალდათებს შეაწავლეს (ათ კაცს)
„ცოცხლობდეს“ 10 კაცს „ქიქვანს“ და დანა-
ჩენს 10 კაცს „დელაკრუას“. მართლაც და,
კვირადვე გამოდიოდა... მეორედ ითამაშეს
„უთრედ აკობს“, სტატისტებდა იტყე ის სალ-
დათები მოიყვანეს, როგორც ეცევა გამოდღე-
ლია, როგორც უთრედ (ღმ. მესხიშვილი) სინაო
გამო შეარგებდა და დაივიტებინა: „ამინე გრუ-
ნავს“: ი და ტრეტირს დაურქვებს იქმარობას,
სტატისტებდა უნდა გამოეხსოვრონ, ამიტომ მეს-
ხიშვილმა ჩუმად დაუთხრა: — ჩრქილე!

სალდათები მოიკვნიდნენ სასწავლო სიუჟეტი
და დაიკვნიდნენ: „ცოცხლობდეს ქიქვან დელა-
კრუა“.

არაჩინოვანი სცენა-ენქანა

● ავღანის არაღალატური სტამბა შეიქმნა 1908 წლის დაღვთის ამირთაგ. კასიში და რუსეთის რევოლუციური აღმავლობის პერიოდში. იგი შეიქმნა რდამს კავსიის კავშირის კომიტეტმა. რომელმაც დიდი უნაღვლით ო. ლენინის მითითებით გადამკურთხა ფართოდ გავრცელებული ლიტერატურის გამოცემა.

სტამბის მშენებლობის ორგანიზაცია რდამს კავსიის კავშირის კომიტეტმა, რომლის შემადგენლობაში სხვადასხვა რუსული წესებიც ი. სტალინი, მ. ცხაკაია, ვ. ნულბერიძე, მ. შაველიანი, ვ. შაველიანი, ვ. ჭავჭავაძე, მ. ბოჭორიძე, ვ. ბოჭორიძე, მ. დავითაშვილი, მ. ტყეშელაშვილი, დ. სახარაძე, ა. ლა-ვალიანი, დავადა თავის ერთ-ერთ წევრს მხოლოდ ბოჭორიძეს მან სტამბის შენობისათვის თბილისის განაპირას უღვამარში შეარჩია მიწის ნაკვეთი, რომელზეც და ჩოსტანოვსკის ეკთვინიდან, ხახლის მშენებლობისათვის დიქტარა-ვის მუშები, კონსტრუქციული სამუშაოებისათვის მოიწვიეს რევოლუციონერ-გარე, ღურგალი მშენებელი, ვანო, ნაყო ჩინურიშვილი და კალტორა-ვის შირიანი და თელი შარაძეები.

იმავედროს, ღრმა სარდაფში მოეწყო სტამბა. მის ზემოთ, ნახევარსარდაფში — სამწარეულოს ზემოთ — ორი საცხოვრებელი ოთახი, ფართული შენობის სტამბაში იწვეოდა ქიდან. მუშები თითო ჩაიღვინდნენ ფარულში არსებულ წყლიან კაზი. წყლის შედაპირიდან მეტრნახევრის ზემოთ გაყვანილი გვირაბით გადიოდნენ დაბურულ შიშაღვ კაზი, რომელშიც ჩაგვდილი იყო კიბე, ავიოდნენ კიბეზე და პატარა გვირაბით შედიოდნენ სტამბაში. სტამბის „დასახლობის“ იყო მანქანა-ბოჭორიძე, რომელიც ერთხელ დაღვინდნენ თელი შეცვალა შარა ვოლუმი. ამითაწყოებში და მგელუკები იყვნენ: გ. ლე-

ლაშვილი, ვ. წულაძე, ი. კალანდანი, ტ. ვახანიანი, მაკარი და მანის ვაკე-კები.

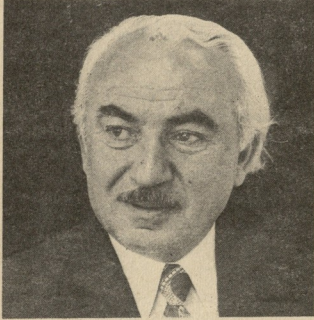
სტამბაში იბეჭდებოდა პარულაშვილი, მიწოდებები, ფურცლები, ბო-შურები, წიგნები და სხვ. აქ ისტამბელი რდამს კავსიის კავშირის კომიტეტის წევრია „არაღვინდარობის ბრძოლა“ და „არაღვინდარობის ბრძოლის“ ფურცლები „სტრალი, სომხურ და რუსულ ენებზე“.

ავღანის არაღალატური სტამბაში დაიბეჭდა ვ. ო. ლენინის ბროშურებიც: „სოფლის დარბაზი“, „არაღვინდარობის და გლობალის რევოლუციური დემოკრატიული დიქტატურა“, „ცნობა მესამე კრებულზე რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის“, ფურცლები „სახი კონსტრუქცია, სხვა სახი წესი საბეჭდოვანი წესობებისა“ და სხვ.

აქვე დაიბეჭდა „რდამს პარტიამ“ მიღებული მეორე ურთობაზე და „რდამს წყნება“ მიღებული მესამე ურთობაზე, და სხვ. განსაკუთრებით სიღვიბური მუშაობა სტამბა 1905 წლის რევოლუციის აღმავლობის ეპოქაში, მარტო 1905 წლის იანვრიდან 20 ნოემბრამდე აქ დაიბეჭდა 27.15 სტუმბლარი პარულაშვილი, გარეო, პარულაშვილი...

დაბეჭდილი ლიტერატურის ავრცელებლდნენ რევოლუციონერები მ. ცერ-პეტროსიანი (კაზი), ე. ლელაშვილი, მ. ვაკარაძე, მ. შირიანი, მ. ბო-ჭორიძე-ჩინური, ე. ლენინი და სხვები. ავღანის არაღალატური სტამბა დაბეჭდილი ლიტერატურა ვრცელდებოდა კავსიის ფარგლებს გარეთაც.

მეიხის ობრანვა დიდხანს დაიძვინდა სტამბის ადგილსამყოფელს. 1908

სამშობლოსათვის თავგანჯიყვის ვრცელმა გზა, რიცხვით ქართულმა ხალხმა ვაიჩა, ქართულ მწერლობის მდიდარი პატრიოტული ტრადიცია შეუქმნა. ამ ტრადიციას უყვებოდა დროის მწერლობის დარსებულად იყავს და ავითარებს ქვეშაობა ტ. პატრიოტის ადამიანის ზნეობრივად ამაღლებილი, სულიერად განავითომობილებული გრძობა, მამა პოულობს გამოხატულებას მუშა-ნიშნის უმაღლესი იდელები, რაც ასე იპირის-ითაბნა კრძანა-გინებას, უყვად სულს შიშაზე-ნაც მხატვრული სიყვარული. პოეტი რომ აწევანე სა-ქართველოს: უღვრის და ერთულებს ფიცადი, ასო უყვდა ხალხის მიწრაფებას გამოხატავს: „მე თუ ვერბი, შენი ვერბი, ხანჯლად ვლენე ლოცა დიდს, მტარს ცვავე მტრულად ვაღვებ-დი, განა მართლად ვაღვებდი? მე ვარ ძალა შენი სულის, ავრდნა და რისხვა ლინის, მხოლოდ მუ-ე და ავიო სრული მოწიფირი შემოდგომის!“

შედეგ ფორჩხობის პოეზია უტიენის მომავლის

რძინდებით სურნებს თანაგრძობებისაღმა მიდევნითი საუკეთესო ლტენი ვიღავთ ალღო-კულითა და ახალბედილი ფიტრინი, ამ ლტენი-ბე პოულობს ავტორის პოეტური სტილი — გან-ციდის სიღრმე და უშუალობა — სრულ გამოხატუ-ლებას.

შედეგ ფორჩხობის პოეზიის ღრირკული მშობი-სიციცლის ტრადიციით, მშენობის და შირიანი-ზნეობების ენით იწვის, უანგარი სიხაივით აჩის აღსავთი, ქვეყნის ბაგრა-პატრიონად თვლით თავს და მისი დიდებისათვის აბაღრის ფიჭობს, აღმავლებს სამშობლოს და ავამავებს საუკრავ-ცხოვრებას.

პოეტის მხატვრული სტილი სავა და ნათელია. მის საუკეთესო ლტენებში ადვილად ითხოვბა თა-ნამდროვე ადამიანის გულწრფელი ფიტრინი. „როცა ცხოვრება დულს, სოცულზე რეავს ზარს, ველი მეხვიო ქუხს, მივეწერებთი გზა-ღო, როცა სიციცლის დროა, როცა ასეთი დღეა“

საგოგალო სოციალური თეატრული

● ახალი ხელსაწყო

ტომის პოლიტექნიკური ინსტიტუტში ამას წინა დამავალბეს მკერ-ძე მოცულობის საკვანებო მიწყო-ბილითა, რომელიც წინააქრ აღნიშ-ნავს მოახლოებულ ქვეყნობის სინდავარებს და ხანგრძლივობას.

მიიღებოდა ინფორმაცია დაუყო-ვრებოდ გადიცობა სხვადასხვა დაინ-ტრესტესულ ორგანიზაციებს.

● მუშის საღიმი

თქვენ შეგიძლიათ მიირთვიან იხე-თი საღიმი, როგორც პეტრე 1-ს შირაფებს 1708 წელს პოლტავაში— შსაღვებუ გამარჯვების შემდეგ. უარსაღვებუ აქველ ქალქებს პოლტა-ვის სასტუმრო „პოლტავაში“ სტუმ-რებს სთავაზობენ სხვადასხვა თა-ვრებებს, ზუსტად ასეთი ეტრებე, მი-რითვა ბრძოლის ველდნად დაბრუნე-ბულმა გამარჯვებულმა პეტრე 1.

გულმოდინდა სწავლობან

● ამას წინა ფსევოში, ერთ-ერთი ეტლისის რესტავრაციის დროს, ხა-გარებები დრუმში გეგმავდნენ უ-ვალეს ნიუებს მიავლენ.

დაბეჭდილი ინტაბიებით დამავ-ლებულმა შადღებმა, ხატებმა, სხვა-და-სხვა ორჯინალურმა ნიუებმა ისტო-რიკოსებისა და შელოვნებამოცდენ-ების დიდი ინტერესი გამოიწვია. ასე გულმოდინდა სწავლობენ აღ-მირჩილი ნიუებს.

● მილიონი ლაბასი ნი

● კასიის ზღვის აღმოსავლეთი ზო-ლი, უღანბოდ ქველ ნახევარკუნ-ძულ მანგოლაში, სეკიავინდებმა აღმოაჩინეს უძველესი ტრას ნაწი-ლი. ნავთობის აქვარ სანავადებო მი-აკვლავს ავრთვე სხვადასხვა მცენა-რეთა ნარჩენებს, რომელთა სწავნე-

ბა ათული მილიონი წლებით განა-საწვრება.

ეს ნაწილი საშუალებას იძლევა ზუსტად აღვავრდნენ მილიონი წლე-ბის წინა რეორი დღობა და კლ-მატი იყო კასიის ზღვის აღმოსავ-ლეთ ნაწილში.

გაზრდიან თავისი წარმოება

● მაკოცლებულმა წყალმა საუკუ-ნეების მანაღვლე მკვარე ყარაუტში სოფლის მეურნეობის ბუერ დარე-გ აღმოაჩინა, უღანბოში მეურნეობა-სასავ მიავლეს ხელი.

● კოლმურნობა იქრნის კოტიარ-მა? წელს უბო მოსავალი — 10 ტონა-მადე მაღალპროდუქციანი თაღლი მიიღო.

● მომავალ წელს კიდევ უფრო მნი-შვნელოვნად გაზრდიან თაღლის წარ-მოებას.

თავთაჟამის სასულიკო

პურის ყანაში ვიხარებ სანგარო, მზეც გაისისხლა სხვივეშურლით. სანგარში ჩადა მწვანე ცრემლები...

ბაბუა

„ლადო ბაბუა“ — მეძახის ლადო, პირველად მიხმობს ჩემი სენიანი. წუთისგულემა მომიფიგო ჯადო...

ქიშპარი შემოაღე, მოყვარვე, შეთვისი გამიფერია და შეთვისის გამიფერია...

კუთაპაის მეთუღლებანი აბლათ ლამაზები იყავით, მერე დილარეთი შარბინით. გეორტინთი პოეტების ქილყავი...

ჩემი პაპა

● შაქრი პაპა როცა მიწას მიპარებს, ვინც კი დაქარაღვალე იყო მიხული — ქალი და კაცი, მოხიცი და ახალგაზრდა...

— შაქრი პაპას — ხმადაბლა შევაშუქეს თამადას. — ბოლოში არ გაიტება თამადად ისეც თოფითი დასტევა...

ფილადელფის (აშშ) პოლიციის სამსახურებში პორტომოქი, რომელსაც ეწოდნენ, არაქველდებიან სისუფთო ადგილებს: — განსაკუთრებული უნარდღეა მიტეხს შუა ბაგენარდებს, რომელსაც დამანავედ ალბათ უკვე მოიპარავენ.

მაიური ტრადიციები სახელმწიფო იუსტიციის დეპარტამენტში, რომელიც დაარსდა 1790 წელს, არაა დატოვებული.

წვერი მინდა მოვეშა, ბატიონი დორტმუნდი — მიუღო მაიური, თქვენი საქმე, მტრად უმტრეთსა იგი შინ გავეთო, სამშოო ხათების შედეგი.

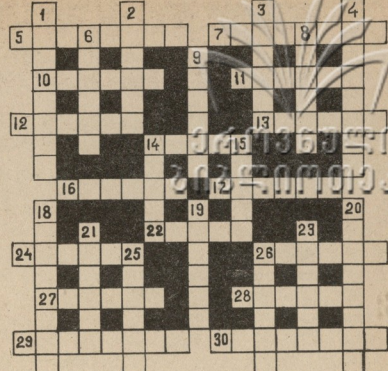
მილის მიმდევრები თავიანი ძაღლებს კისერზე პორტრეტულ რადიომილებებს აკიდებდნენ. კოლონის ცხოველი დავუცხ საზოგადოებამ თხოვნით მიიპარა მოსახლეობის — შემსწრთად მიტეხეს ადამიანთა რიგებსა მფევიანს, რადგან თანამედროვე წესები თურმე ძალთა ნერვული სისტემის მოშლილობას იწვევს.

უჩახე მივადეს უწესი და სადღოსის, პატარა კურტი საყრის პირდაპირ უწესი.

მამა — წუნარად, ჩემო ბებო, კანის დრო არ აღმარკინებო. — ამა, რა ენდობა გეძევა? — შეეცოხა მამა სახელის შემდეგ.

— ამა აღარკინებო, სახელი ითხოვს უცხო კაცი ტომარში რადგან ალაბობა, მაგრამ იგი უკვე წავიდა.

გეგანულნიან თარგნიან ბენი ბირგინიანსა.

კარგო

პირბინაშურად: 1. ვაჟა-ფშაველას მოთხოვნა. 2. ძვირფასბუნევიანი მღრღნელი ცხოველი. 3. მდინარე ციხარში. 4. რამდენიმე კვადრის სახელწოდება მცირე აზიაში. 6. კარის ახ დანერგის ჩამოსვლილი მოუხილობია. 8. პირველი მღრღნელი. 9. ფეხბურთი ახალდელი ჩემპიონის მწვერელი. 11. ამერიკელი მხატვარი. 15. სოფელი ზესტაფონის რაიონში. 18. ფრაზე მწერალი. 19. ჯ. ჩაიკოვსკის ოპერა. 20. იტალიელი ოპერა. 21. კლდითი კარიბული მოთოლივანი. 22. უცხო სახელწოდებული ცხოველი. 25. ქალაქი სირიის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში. 26. ესპანელი მწერალი. 27. სოფელი მოსახლეთა კახეთში. 28. ქართველი პოეტი. 29. სომხური ენის სახელი. 30. ესპანელი მწერალი. 31. ქართველი პოეტი. 32. სოფელი მოსახლეთა კახეთში. 33. ქართველი პოეტი. 34. სოფელი მოსახლეთა კახეთში. 35. ქართველი პოეტი. 36. ქართველი პოეტი. 37. ქართველი პოეტი. 38. ქართველი პოეტი. 39. ქართველი პოეტი. 40. ქართველი პოეტი.

ქალბატონი, ტკივილი მარტენა ფეხში, რომელიც თქვენ გაწუხებთ, მიხედვით მოსახლეობას.

ქალბატონი, მარტენა ფეხში, ტკივილი არ მტკიავს, განა იგი იმევე ხსის არ არის?

ქალბატონი, მარტენა ფეხში, ტკივილი არ მტკიავს, განა იგი იმევე ხსის არ არის?

ქალბატონი, მარტენა ფეხში, ტკივილი არ მტკიავს, განა იგი იმევე ხსის არ არის?

ქალბატონი, მარტენა ფეხში, ტკივილი არ მტკიავს, განა იგი იმევე ხსის არ არის?

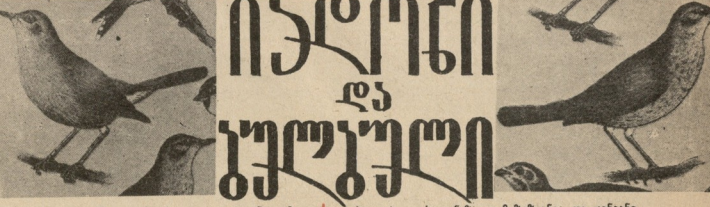
ქალბატონი, მარტენა ფეხში, ტკივილი არ მტკიავს, განა იგი იმევე ხსის არ არის?

ქართულმა ხალხმა უამრავი ლეგენდა, ლექსი და სიმღერა შექმნა იაფინის და ბულბულზე. ქართულ ხალხურ პოეზიაში და ქართულ მწერალთა ნაწარმოებებში, ეს ორი კლასიკური მაგალითი უარსებო მწიარად ერთად იხსენიება. მიუხედავად იმისა, რომ იაფინი და ბულბული გარკვეული შესახებობით და ცხოვრების წესით აღიანი ბგვან ერთმანეთს, ქართველი ხალხი, ყოველთვის განახლებულია მათ. ამის საბუთარტატივად მოვეყვანი ერთდევ ერთ მაგალითს ქართული ხალხური პოეზიიდან: აიაფინის მარსენია ჭიკა დგან და ლალი ჭიკარია შიგ ავიცის ზე ამოსულა, ღორჩიკა და ჭიკა შლისა: ზიდ ბულბული შეტყევა, იაფინი ზეხე უღოსა“.

შოთა რუსთაველის აქვეყნებულისაში: „რონიკა მოსწონებულა: იტყვიან მის ზედა ისარებს მათი ვითა იაფინია, თუ უყვი ვარდა ის იფინის, თავი ბულბული ზგონა“ იაფინი და ბულბული ბგვან სხვა ფრინველად ერთად მოხსენიებულია ძველი ქართული მხატვრული პოეზიის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ძეგლში „ოფინიანაშვილი“.

ფრინველების ქართულ ნომენკლატურულ ტერმინოლოგიაში შესული ალფობასტორი ბულბული და „დასავლური ანუ ხაზარტული ბულბული“ წარმოადგენს არსებულ მწვერებში, არაზუსტ სახელწოდებებს კალეს, მაშინ, როდესაც ითითებულ სახეობისთვის ქართულ ენას ძველ ანაგნე უნა მისი მაგალითი ფრინველისათვის ზუსტად შესაბამისი მოკლებია. ესენია ბულბული და იაფინი, რომლებიც დადგენილია და უარსებობს შედეგად სინონიმურ სიტყვებად გადმოქვენი.

დასავლური, მოკლედ ზოგიერთი ენისა ზოლოვიან იაფინის და ბულბულის ტყვების.

იაფინი და ბულბული

იაფინი, მუფშალია (გურულად გაიონა, მგე რალად მავშალია, რუსულად ზადაძინი, ილი ჩოჩიანი, სოლოვი) იაფინი ძალიან ზგავს ბულბულს, მაგრამ რამდენიმე მახას უფრო დაზნა და უფრო გრძელი უდევს. მუფშალიან შედარებით იაფინი პატარა და მოშუთიერა. სხეულის სიგრძე 16 სმ. საქართველოში იაფინი ცხოვრობს ითიქის ყველაზე რავიერ მოზარდი ცხრნელი. იგი კარგად იტანს ტყვეობას და მისი ვაფიში შენახვა რამდენიმე უფრო მარტივია და ადვილი, ვიდრე ბულბულისა. იაფინი თავის გალობის გაფიანს ზოგჯერ ნიებების ნახებრდინაც კი იწყებს.

ბულბული (რუსულად восточный, или обыкновенный, соловей) ბელურაზე სიტკათი იაფინი დღვია, მისი სხეულის სიგრძე 17 სმ, წონა დაახლოებით 25 გრამი. იგი შეუხებელი ჩიტია. იაფინი ძალიან ზგავს იაფინს. მთავარი განსხვავება ბულბულსა და იაფინს შორის ისაა, რომ ბულბულის პირველი მოსაქვენი ბულბული შედარებით უფრო მოკლედ, ვიდრე იაფინისა. ბულბული მთმედ იტანს ტყვეობას, ვინაიდან იაფინიან შედა-

ბები ის უფრო ნაზია, მიუხედავად იმისა, რომ ბულბული გალობის გალობას იწყებს იაფინიდან და განგრესს დაწყებამდე მღერის. როგორც გარკვეული შესახებობით და ცხოვრების წესით, ისე გალობის მხედვით იაფინი და ბულბული ერთმანეთსაგან განსხვავდებიან. მათი გალობის სიანტერესო დაზნახობის იმდენა მანტრალისებრ ფ. ისტაპოვი. ის წერს: „ამ ორი სახელებანსმული მგავობელი ფრინველის გალობაში არის არსებითი სგვანა. ერთში უპირატესობას ამქვეყნ აღმოსავლური ბულბულის (ე. ი. ბულბულის) დიდებულ — საწვიმო გალობას, სხვებში პირიქით, უფრო მოსწონთ დასავლური კერტოვის (ე. ი. იაფინის) ღორკრე-მელანქოლიდური მელიდია. აღმოსავლური არსების გალობას სგვანა სხვარულით, მზიარულითა და ზეითი, დასავლური სოლდების გალობა კი — სინაწით, პოეზიით, მეორეებში, სამწერარი ჩაფიერებულბით და ნატიფი რომანტიზმით“.

ალექსანდრე კაშთაძელაძე

თიბის ლაქარაული

ამერიკის შეერთებულ შტატებში უკვე აღწერილია მცირედი. უცხო ნების მიერ წაყვანილია რიცხვი.

მინიგანის უნივერსიტეტის მიერ ჩატარებულმა გამოკვლევამ აჩვენა, რომ უფროსობის დროს და სხედვითა უზრავლობა ედაპტირებულია უზრავლობა. გრანდული, კანკანური და იტალიური ნების შექმნის წინააღმდეგ.

პარიზში მეტროპოლიტენი საჩვენებლოა შეტანილი ძვირი. მკვარია მართვის მიზნით. მეტროპოლიტენის სადგურებში ამას წინააღმდეგობა სხვადასხვა საკითხი არაკეთილშინიშნულია.

ინგლისის პოლიციამ პოლიციე იპოვა დიდი ბრიტანეთის ფოსტის და ტელეგრაფიკული მინისტრის სტუმრების ტანსაცმელი. მალე დაიჭრა, რომ მინისტრს, რააკ ვარტსკევილი მიუხეობი თანაგრძობლობით დასაბრუნებელია.

რამდენიმე ხნის შემდეგ პოლიციამ ვიეტნამში მიიღო. ცოცხალ სტილიზაციას. მინისტრი თუმცა ფინანსურ მაქინაციებზე გეგმა და თავის დასაქმებულ თვითკაცვლობის სიმძლავრე გათავაზა.

ყოფილი მინისტრს 7 წლის პატიმრობა მიუძღვის.

დასავლეთ გერმანიის ქალაქ დონუდსფორდის ერთ-ერთი სასოფრებში სახლის კედელზე ამას წინააღმდეგობა თამაშობისაგან გამოძირა. წითელი ადამიანის უზრავლობა... უფრო.

სასტუმრო ავაციების სტუდენტმა მძიმე ფავორიტი რესპუბლიკის ხელისუფლებით თავიანთი პროტესტით გამოცხადებ მოქალაქეთა შორის ტელეფონით საუბრის მიუხეობილობისთვის.

ნადრობის მოვლადელოების პირველი წინააღმდეგობა. ჩვენს ერამდე 400 წელს. თვა დაწერა ბერძენმა ისტორიკოსმა ქსენოფონმა.

თუნცესოდ უფროსობისათვის გაითვინებობის დასაფიქრებლად, საეკონომიკო გამოკვლევა ჩატარა. ცხრა ქვეყნის გამოკვლევა მოსწავლეთა შორის ამერიკის შეერთებულ შტატების მოსწავლედება ერთ-ერთი უცანასკნელი ადგილი დაიკავა.

სხვა ახსურდებთან ერთად, ამერიკის შეერთებული შტატების ბევრ უფროსობის მოსწავლეს ისრაელი არაბული სახელმწიფოებში, ხოლო ამერიკის მოსახლეობა, შაიი არაბი, მინიშნულად მდებარე საბჭოთა კავშირისა და ჩინეთის მოსახლეობაზე.

გარეკანის პირველი გვერდზე: გიორი თარხან არჩვაძის ფოტო.

უცნაური

უცნაური ღამისხვევა

1900 წელს იტალიაში მეფე ემბერტო მხელსუბინოური ქალაქ მონტეკრეტო-ეტი-ვიკოში პატარა ესტრელიში შევიდა და გაიცემული მანქანა ადგილი გამოეცხადებოდა. ტრეპტირის პატრონი გაჭირვებული ვაჭარის ნაქარაობი შევიდა მას.

მეფემ ხელის დაწვევით მოიხილა თავის სახლში დარჩენილი ტრეპტირის პატრონი.

— რა გქვია? — იკითხა მეფემ.

— უმეტირე, თქვენი უიღბეზულობაზე.

— სად დაიბადე და როდის?

— ტურინში დაიბადე, 1814 წლის 14 იანვარს.

მეფემ გაიკვირებინა შეიქცა. კანკანა ზუსტად ემთხვევა მისი დაბადების ადგილს და თარიღს.

მალე გამოიკვია, რომ მათი ცოცხლობა ერთნაირი სახელებით ეტყობა. გარდა ამისა, უმეტირე 1 მეფე ადგილი მიიღო 1878 წლის 8 იანვარს, მეფის თვითნებურად თავისი ტრეპტირით მეფე ზუსტად 1878 წლის 8 იანვარს გაეტანა.

უცნაური ბავშვი

ინგლისში გამოხვდა დიწვევი ყოველივერეულმა ბავშვით, რომლის ტრეპტირით 100 თარი ეტყებოდა.

ბოლოც გახვითი ინტერნაციული ერთობის რეპრეზენტატი. პირველი ბრიტანული მისიონერი, რომელიც გაეცხადებინა მისიონერი, რომელიც თავის მეთვლებს ფული გააცემის მიზნით სტუდენტს მიერ ჩადენილი დანაშაულის სასჯელდობით.

ბავშვითი ქვეყნებმა გამოაცხადეს, შეურაცხველობა, გაჭირვლება და სხვადასხვა დანაშაულებული ცოცხლები. ამ ცოცხლების ბოლოს დანაშაულებული გარკვეულ თანხას, სადაზრობის იმის, რიც მათ დანაშაულის კვალს მიავებებინეს.

უცნაური ცხოველი

ქვეყნის ერთ-ერთი უფროსი უფროსი ცხოველი, რომელიც თავისი სახარისოსთან ამას წინააღმდეგობით დიდიწვევი წყლის უცნაური ცხოველი. სპეციალისტებმა აჩვენებინეს ვერ დადაიქნეს რომელ სახეობის ემუცხება ის იგი.

ახლოდ დამკვირვებელი ცხოველი გვესწავლება, მისი სიგრძეა 2 მეტრი და 55 სანტიმეტრი. ისი ილი გაიცემა იწვევს ის, რომ მას არ აქვს არც თვალები და არც პირის რბილი.

ცხოველის შესწავლა-გამოკვლევა გჭირდება.

შხმთაში სხმთის რა გამოკვლევა

ზამთარ-ხაფხულ, დარსა თუ ავადობის მიუხეობი ცხოველები წინააღმდეგობა სხმთის მიუხეობი საბოლოოობით. მათი დასაბრუნებლობა სხმთის მიუხეობი საბოლოოობით. ისინი იბილისი საქარაუფლებლის პირველი დედაქალაქი, ქართული ერის უძველესი ცენტრის, კულტურის ადგილი. მავრამ იმ დღეს ვანსაკუთრებით ბევრი ხალხი მოაქვდა მას. მცხეთა გმრთა ცხოველების დიდი სავაზი, ქალაქმუხეუმად გამოკვლევის.

სხმთის საბოლოოობა დღე შემოვიდა დაუკავშირდა ხალხს. მცხეთის ქუჩებში უწყვეტად ნაკადი მოიკრიბნენ შემოდგომის ბავშვთა დამკვირვებელი უმეტირე. ყველაზე ტყე-პარკებსა თუ ქუჩებში გამოხვდა სხმთის, სტილიზაციის, სვეტიცხოველის ქუჩისა თუ იმობილთატირის ღობინი გაემართათ ცხოველებს.

ქართველი ხალხს უფერის, პატრის სვეტის თვის წარსულს. წინააღმდეგობა ნადირდები ძეგლები ცხოველების გვიძობენ, სიკეთეს სხმთის გვიძობენ. სწორედ ამიტომაც მათი იღვევა მოვლა-პატრონობა ერთნებლი საჭიერია.

ჩინური პატრონი და მთავრობა დღესიდან ზრუნავს უძველესი სურათმომცემი ძეგლების, ხალხის სულიერი საგანძურის დაცვის. მოვლა-პატრონობისთვის, რათა იგი მომავალი თაობებს შემოეცნახათ. ამას კიდევ ერთი ხეთული დადასტურება ცხოველების ქალაქ-მუხეუმად გამოცხადება.

მცხეთის დიდ სახალხო დღესასწაულში მონაწილეობის სკვ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკოსის წევრების კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის პირველი მდივანი ე. ა. შიგინიძე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანი გ. ვ. კობინი, საქართველოს ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ზ. ი. პატარაშვილი.

გადაცემა ასაწყობად 11/11-79 წ. ხელმოწერილია დასახებლად 17/11-79 წ., ქალაქის ზომი: 70x1081მ, ფურცელი ფურცელი 2,5, პარიკონი ნახეული ფურცელი 2,5, სადარცხვო-საგამომცემლო თანხა 4,2, ტირაჟი 56100, შეჯ 2811, უჯ 00859, თხაი 30 კპ.

Ежемесячный общесоюзно-политический и литературно-художественный журнал «Дроша» (на грузинском языке). Издательство ЦК КП Грузии

საქართველოს კ ცესის გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის 14
Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14.

რედაქციის მისამართი 380008, თბილისი 8. რუსთაველის პრ. 42. ტელ. — მთავარი რედაქტორის—89-54-66, პ/მ. მდივის — 89-82-69, განყოფილება-თავმჯდობის — 89-28-42, 89-01-39, რედაქციის სადღენოხ... 89-54-66.

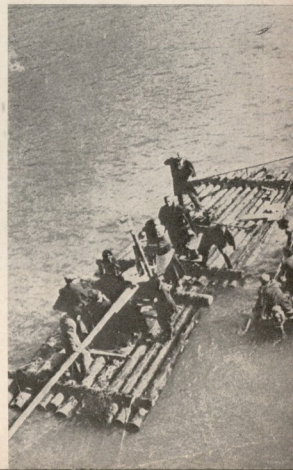
რედაქციის შემოსული მასალა ატორის არ უბრუნდება.

1979 წლის 14 ოქტომბერს
მცხეთა კალაპ მუზეუმად
გამოცხადდა

წიიიი მცხეთაუი

სერგო ელიშერაშვილის ფოტო.

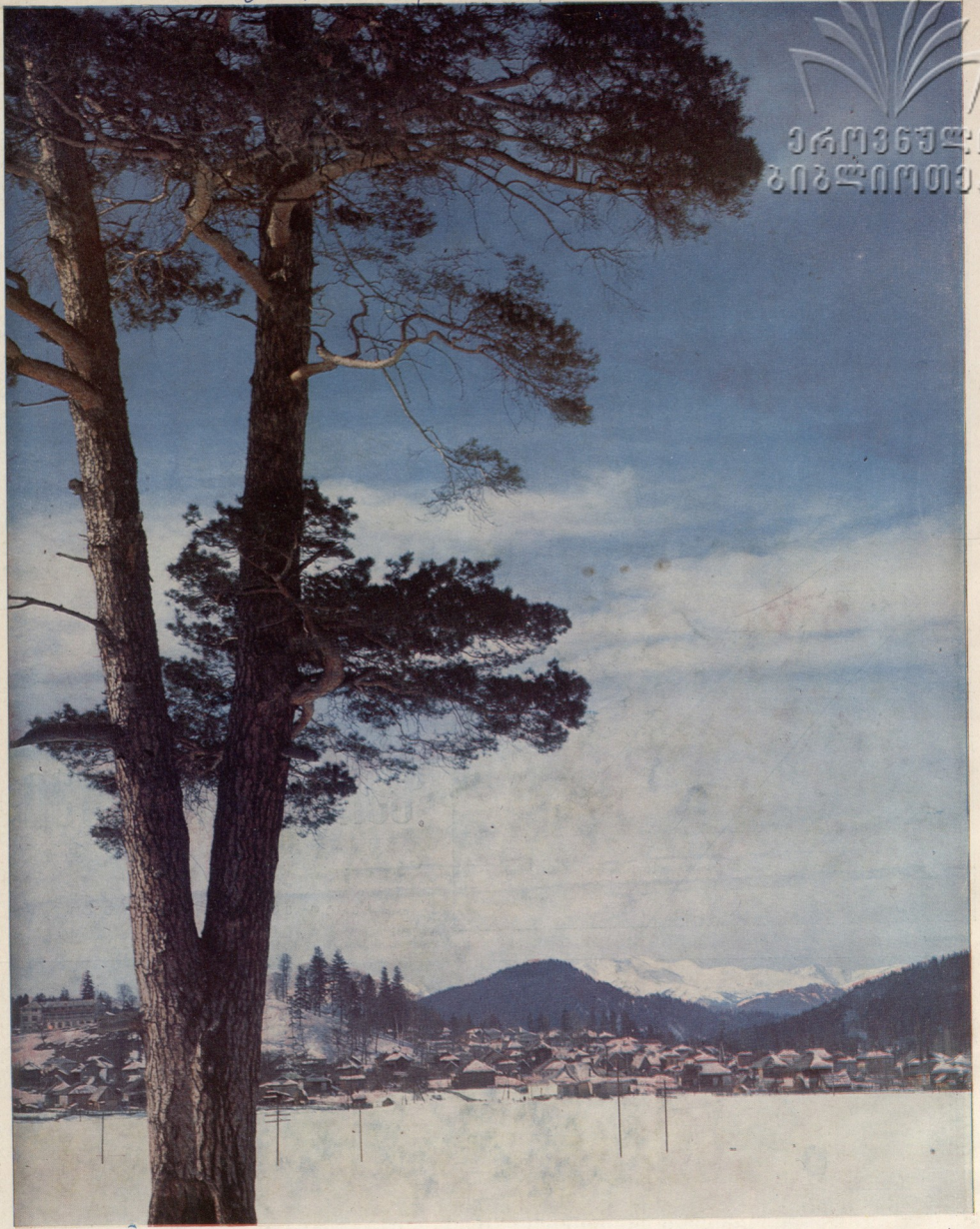

ბაქო - 4 - სს - სს - 36 - 86

ეროვნული
ენციკლოპედია

ISSN 01 70 1624

წამთარი ბაკურიანში

თარხან არჩვაძის ფოტო

068930 76056